

Banca de Economii S.A.

Situațiile financiare

Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2013

Întocmite în conformitate cu

Standardele Internaționale de Raportare Financiară

CUPRINS

Raportul auditorilor

Situația poziției financiare	3
Situația rezultatului global	4
Situația modificărilor capitalurilor proprii	5
Situația fluxurilor de trezorerie	6
Note explicative la situațiile financiare	7 - 53

Grant Thornton Audit S.R.L

str. Grigore Ureche Nr. 69
MD-2005 Chișinău
Moldova

T + 373 22 86 05 71
F + 373 22 22 74 64
E office@md.gt.com
W www.grantthornton.md

Raportul auditorului independent către acționarii Banca de Economii S.A.

1. Am auditat situațiile financiare anexate ale Banca de Economii S.A. ("Banca"), care cuprind situația poziției financiare la data de 31 decembrie 2013, situația rezultatului global, situația modificărilor capitalului propriu și situația fluxurilor de trezorerie aferente anului încheiat la acea dată, și un sumar al politicilor contabile semnificative și alte informații explicative.

Responsabilitatea conducerii pentru situațiile financiare

2. Conducerea este responsabilă pentru întocmirea și prezentarea fidelă a acestor situații financiare în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară, și pentru acel control intern pe care conducerea îl consideră necesar pentru a permite întocmirea situațiilor financiare care sunt lipsite de denaturări semnificative, cauzate fie de fraudă, fie de eroare.

Responsabilitatea auditorului

3. Responsabilitatea noastră este de a exprima o opinie cu privire la aceste situații financiare pe baza auditului nostru. Am desfășurat auditul în conformitate cu Standardele Internaționale de Audit. Aceste standarde prevăd conformitatea cu cerințele etice și planificarea și desfășurarea auditului în vederea obținerii asigurării rezonabile cu privire la măsura în care situațiile financiare sunt lipsite de denaturări semnificative.
4. Un audit implică desfășurarea de proceduri în vederea obținerii de probe de audit cu privire la valorile și prezentările din situațiile financiare. Procedurile selectate depind de raționamentul auditorului, inclusiv de evaluarea riscurilor de denaturare semnificativă a situațiilor financiare, cauzată fie de fraudă, fie de eroare. În efectuarea acelor evaluări ale riscului, auditorul ia în considerare controlul intern relevant pentru întocmirea de către entitate și prezentarea fidelă a situațiilor financiare în vederea conceperii de proceduri de audit care să fie adecvate circumstanțelor, dar nu cu scopul exprimării unei opinii cu privire la eficiența controlului intern al entității. Un audit include, de asemenea, evaluarea gradului de adecvare a politicilor contabile și a caracterului rezonabil al estimărilor contabile efectuate de către conducere, precum și evaluarea prezentării generale a situațiilor financiare.
5. Credem că probele de audit pe care le-am obținut sunt suficiente și adecvate pentru a furniza o bază pentru opinia noastră de audit cu rezerve.

Continuare

Baza pentru opinia cu rezerve

6. La 31 decembrie 2013 conducerea Băncii a estimat valoarea reducerilor pentru pierderi din deprecierea creditelor analizate individual în suma totală de 471,882 mii lei. Aceste reduceri au fost estimate în baza valorii așteptate a fluxurilor de numerar primite din vânzarea activelor gajate, evaluate atât de către experți independenți cât și de către experți interni. Nu am putut să obținem probe de audit suficiente cu privire la valorile estimate de vânzare a activelor gajate. În consecință, nu am putut determina dacă sunt necesare ajustări adiționale privind valoarea reducerilor pentru pierderi din deprecierea creditelor.
7. După cum este descris în Nota 3(d), conform politicii de contabilitate a Băncii activele luate în posesie și deținute în vederea vânzării sunt evaluate la valoarea cea mai mică între cost și valoarea justă. La 31 decembrie 2013, suma activelor luate în posesie și deținute în vederea vânzării înregistrată de Banca a fost de 162,475 mii lei. Nu am putut să obținem probe de audit suficiente că la 31 decembrie 2013 aceste active sunt prezentate la valoarea cea mai mică între cost și valoarea justă.
8. În luna martie 2013 Banca a semnat un contract de cesiune a creditelor și activelor luate în posesie în valoare totală de 939,906 mii lei. Contractul a fost parțial achitat în Euro și Dolari SUA. În conformitate cu cerințele Standardului Internațional de Contabilitate 21 „Efectele variației cursurilor de schimb valutar” diferențele de curs realizate și nerealizate sunt recunoscute în contul de profit și pierdere. La 31 decembrie 2013, venitul nerealizat din diferențele de curs valutar aferente plăților menționate în valoare de 68,174 mii lei a fost recunoscute de Banca în soldul total al datoriilor creditoare, acestea fiind supraevaluate, iar veniturile nerealizate din diferența de curs valutar subevaluate cu aceeași sumă.

Opinie cu rezerve

9. În opinia noastră, cu excepția efectelor posibile ale aspectelor descrise în paragrafele 6 și 7, și cu excepția efectelor ale aspectului descris în paragraful 8, situațiile financiare prezintă fidel, din toate punctele de vedere semnificative poziția financiară a Băncii la data de 31 decembrie 2013, și performanța sa financiară și fluxurile sale de trezorerie aferente anului încheiat la acea dată, în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară.

Alte aspecte

10. Acest raport este adresat exclusiv acționarilor Băncii în ansamblu. Auditul nostru a fost efectuat pentru a putea raporta acționarilor Băncii acele aspecte pe care trebuie să le raportăm într-un raport de audit financiar, și nu în alte scopuri. În măsura permisă de lege, nu acceptăm și nu ne asumăm responsabilitatea decât față de Bancă și de acționarii acesteia, în ansamblu, pentru auditul nostru, pentru acest raport sau pentru opinia formată.

28 martie 2014

Grant Thornton Audit S.R.L.
Chișinău, Republica Moldova

Eugeniu Raietchi
(Auditor Licențiat)

Banca de Economii S.A.
SITUAȚIA POZIȚIEI FINANCIARE
La 31 decembrie 2013

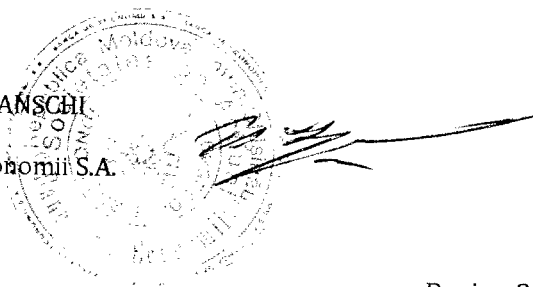
	Note	31 Decembrie 2013 MDL'000	31 Decembrie 2012* MDL'000
ACTIVE			
Numerar	5	490,060	475,497
Conturi la Banca Națională a Moldovei	6	931,839	662,968
Conturi curente și depozite la bănci	7	4,989,808	567,335
Credite și avansuri acordate clienților	8	1,213,417	2,229,067
Active financiare disponibile pentru vânzare	9	10,492	9,342
Investiții păstrate până la scadență	9	401,583	1,845,399
Imobilizări corporale	10	217,721	239,360
Imobilizări necorporale	11	44,940	43,561
Alte active	12	201,672	513,204
Total active		8,501,532	6,585,733
DATORII			
Datorii către bănci	13	952,463	1,627
Alte împrumuturi	14	937,731	319,443
Datorii către clienți	15	5,473,875	5,300,030
Datorii curente privind impozitul pe venit		1,245	1,127
Datorii amânate privind impozitul pe venit	16	39,351	42,730
Alte datorii	17	127,374	67,028
Total datorii		7,532,039	5,731,985
CAPITAL PROPRIU			
Acțiuni ordinare	18	197,284	117,034
Acțiuni preferențiale	18	303	303
Capital de rezervă	19	18,752	18,752
Profit nedistribuit		753,154	717,659
Total capital propriu		969,493	853,748
Total capital propriu și datorii		8,501,532	6,585,733

*Datele comparative au fost corectate. Pentru detalii a se vedea nota 3 (w).

Notele de la pagina 7 la pagina 53 sunt parte integră a acestor situații financiare.

Situațiile financiare au fost autorizate pentru emitere pe 28 martie 2014 de către Conducerea Executivă a Băncii reprezentată de către:

Ivan CRIVCEANȘCHI
 Președinte
 Banca de Economii S.A.

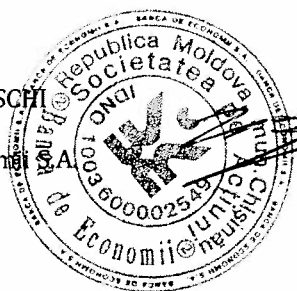
Banca de Economii S.A.
SITUAȚIA REZULTATULUI GLOBAL
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2013

	Note	2013 MDL'000	2012 MDL'000
Venituri aferente dobânzilor	22	278,850	440,835
Cheltuieli aferente dobânzilor	22	(245,066)	(245,656)
Venituri nete aferente dobânzilor		33,784	195,179
Venituri aferente comisioanelor	23	139,280	140,740
Cheltuieli aferente comisioanelor	23	(26,643)	(23,336)
Venituri nete aferente comisioanelor		112,637	117,404
Venituri nete din operațiuni cu valută străină	24	41,617	54,041
Alte venituri operaționale	25	22,462	11,857
Total venituri neaferente dobânzilor		64,079	65,898
Total venituri operaționale		210,500	378,481
Cheltuieli din deprecierea activelor	8/12	53,318	(409,102)
Venituri operaționale nete		263,818	(30,621)
Cheltuieli privind retribuirea muncii și cheltuieli aferente	26	(122,983)	(133,914)
Cheltuieli generale și administrative	27	(79,142)	(98,248)
Cheltuieli aferente uzurii și amortizării	10/11	(29,577)	(32,072)
Total cheltuieli operaționale		(231,702)	(264,234)
Profit până la impozitare		32,116	(294,855)
Economii/ (cheltuieli) privind impozitul pe venit	16	3,379	(18,410)
Total rezultat global aferent anului		35,495	(313,265)
Rezultatul pe acțiune (MDL)	31	0.90	(13.38)

Notele de la pagina 7 la pagina 53 sunt parte integră a acestor situații financiare.

Situațiile financiare au fost autorizate pentru emitere pe 28 martie 2014 de către Conducerea Executivă a Băncii reprezentată de către:

Ivan CRIVCEANSCHI
 Președinte
 Banca de Economii S.A.

Banca de Economii S.A.
SITUAȚIA MODIFICĂRILOR CAPITALURILOR PROPRII
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2013

	Acțiuni ordinare		Acțiuni preferențiale		Capital de rezervă		Rezerve generale pentru riscuri bancare		Profit nedistribuit		Total capital	
	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000
Sold la 1 ianuarie 2013	117,034	303	18,752	677,073	40,586	853,748						
Acțiuni emise	80,250	-	-	-	-	80,250						
Transferuri între componentele de capitaluri proprii	-	-	-	(122,541)	122,541	-						
Total tranzacții cu acționarii	80,250	-	-	(122,541)	122,541	80,250						
Profitul net a anului	-	-	-	-	35,495	35,495						
Rezultatul global aferent anului	-	-	-	-	35,495	35,495						
Sold la 31 decembrie 2013	197,284	303	18,752	554,532	198,622	969,493						
Sold la 1 ianuarie 2012	117,034	303	18,752	-	1,030,924	1,167,013						
Acțiuni emise	-	-	-	-	-	-						
Transferuri între componentele de capitaluri proprii	-	-	-	677,073	(677,073)	-						
Total tranzacții cu acționarii	-	-	-	677,073	(677,073)	-						
Pierderea neta a anului	-	-	-	-	(313,265)	(313,265)						
Rezultatul global aferent anului	-	-	-	-	(313,265)	(313,265)						
Sold la 31 decembrie 2012	117,034	303	18,752	677,073	40,586	853,748						

Notele de la pagina 7 la pagina 53 sunt parte integră a acestor situații financiare.

Banca de Economii S.A.
SITUAȚIA FLUXURILOR DE TREZORERIE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2013

	Note	2013 MDL'000	2012* MDL'000
Fluxul mijloacelor bănești din activități operaționale			
Dobânzi încasate		350,847	272,820
Dobânzi plătite		(242,706)	(246,156)
Încasări nete privind comisioanele		112,637	117,404
Venituri financiare și alte venituri operaționale, net		74,935	75,264
Plăți bănești privind retribuirea muncii		(125,894)	(136,782)
Plăți bănești privind cheltuieli generale și administrative		(79,044)	(98,249)
Profit operațional înainte de modificările în capitalul circulant		90,775	(15,699)
<i>(Majorarea)/diminuarea activelor curente:</i>			
Conturi la Banca Națională		(9,083)	(208,385)
Conturi curente și depozite la bănci		(5,932)	400,062
Credite acordate clienților		984,393	296,629
Alte active		322,991	(40,709)
<i>Majorarea/(diminuarea) datoriilor curente:</i>			
Datorii către bănci		950,017	866
Datorii către clienți		173,833	804,305
Alte datorii		63,178	4,816
Fluxul net al mijloacelor bănești din activități operaționale până la impozitare		2,570,172	1,241,885
Impozitul pe profit plătit		-	(5,177)
Fluxul net al mijloacelor bănești din activități operaționale		2,570,172	1,236,708
Fluxuri de trezorerie din activități de investiții			
Achiziții de imobilizărilor corporale și reparații		(540)	(480)
Achiziții de imobilizărilor necorporale și reparații		(8,777)	(6,131)
Achiziții/ încasări din vânzarea titlurilor de investiții		460,124	(171,597)
Achiziția altor investiții financiare		(1,150)	(352)
Fluxul net al mijloacelor bănești din activități de investiții		449,657	(178,560)
Fluxuri de trezorerie din activități de finanțare			
Încasări din acțiuni emise		80,250	-
Plăți aferente creditelor și împrumuturilor		(241,053)	(99,005)
Încasări din credite și împrumuturi		857,811	7,214
Dividende plătite		(7)	(27)
Fluxul net al mijloacelor bănești din activități financiare		697,001	(91,818)
Efectul variației cursului de schimb valutar		(10,856)	(9,366)
Majorare netă a mijloacelor bănești		3,705,974	956,964
Numerar și echivalente de numerar la 1 decembrie		2,433,061	1,476,097
Numerar și echivalente de numerar la 31 decembrie	21	6,139,035	2,433,061

*Datele comparative au fost corectate. Pentru detalii a se vedea nota 3 (w).

Notele de la pagina 7 la pagina 53 sunt parte integră a acestor situații financiare.

Banca de Economii S.A.
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2013

---

1. Informații generale despre Bancă

Banca de Economii S.A. (în continuare - „Banca”) a fost constituită pe 18 septembrie 1996 ca succesoare a „Băncii de Economii a Moldovei”, înființată, la rândul ei, în 1992, în urma restructurării Băncii Republicane a Moldovei, din cadrul Băncii de Economii a URSS, în Banca Comercială de Stat „Banca de Economii a Moldovei”.

În prezent, Guvernul Republicii Moldova deține 33.33% din acțiunile ordinare ale Băncii. Restul acțiunilor sunt deținute de un număr de companii și persoane fizice. Printr-un contract semnat între Agenția Proprietății Publice și Ministerul Finanțelor, cota statului de 33.33% este gestionată de Ministerul Finanțelor printr-un reprezentant numit al Statului.

La 31 decembrie 2013, Banca este listată la Bursa de Valori a Moldovei cu următoarele simboluri bursiere MD14BECM1002 și MD24BECM1000. La 31 decembrie 2013, Banca dispunea de licență bancară seria A MMII nr.004454 din 26.06.2008 eliberată de Banca Națională a Moldovei (BNM), care permite desfășurarea tuturor tipurilor de activități. Activitatea corporativă a Băncii constă în atragerea depozitelor, gestionarea lichidităților, activitatea de creditare operațiuni valutare și finanțarea comerțului exterior. Ea oferă serviciile și produsele bancare tradiționale asociate cu operațiunile valutare, incluzând ordine de plată, tranzacții documentare și emiterea acreditivelor și garanțiilor. Banca, de asemenea, oferă un șir de servicii bancare de retail pentru persoane fizice: conturi de economii, depozite la vedere și la termen, credite și transferuri de fonduri locale și internaționale

Banca își desfășoară activitatea în sediul central situat în Chișinău, cele 37 de filiale și 533 agenții (31 decembrie 2012: 37 filiale, 534 agenții) amplasate în Republica Moldova.

Adresa juridică a Băncii este: MD 2012, mun. Chișinău, str. Columna, nr. 115.

La situația din 31 decembrie 2013, numărul de angajați în Bancă constituie 2,386 (2,455 la data de 31 decembrie 2012).

2. Bazele întocmirii

2.1 Declarație de conformitate

Situațiile financiare ale Băncii sunt întocmite în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară (SIRF) în vigoare la data raportării situațiilor financiare, emise de Consiliul pentru Standarde Internaționale de Contabilitate.

2.2 Bazele evaluării

Situațiile financiare individuale sunt pregătite în baza costului istoric sau costului amortizat cu excepția activelor financiare disponibile pentru vânzare și activelor preluate în posesie care sunt evaluate la valoare justă.

2.3 Moneda funcțională și de prezentare

Situațiile financiare sunt prezentate în lei moldovenești (MDL), iar toate valorile sunt rotunjite până la mii cu excepția cazului când este prevăzut altfel. Situațiile financiare sunt pregătite și prezentate în MDL care este moneda funcțională și de prezentare a Băncii.

2.4 Estimări și raționamente contabile semnificative

Pentru întocmirea situațiilor financiare în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară conducerea Băncii a recurs la estimări și presupuneri care afectează valorile raportate în situațiile financiare și notele ce le însoțesc. Aceste estimări și raționamente sunt bazate pe informația disponibilă la data întocmirii situațiilor financiare. Astfel, rezultatele reale pot fi diferite de aceste estimări. Utilizarea estimărilor și raționamentelor este preponderent descrisă în notele 4 și 34.

Banca de Economii S.A.
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2013

---

3. Politici contabile semnificative

a. Conversia valutei străine

Tranzacțiile în valută străină efectuate în cursul perioadei de gestiune sunt convertite la cursul de schimb aplicabil în ziua tranzacției. Activele și obligațiile monetare denominate în valută străină sunt transferate în lei moldovenești la cursul oficial. Diferențele de curs, generate de conversia în lei moldovenești a activelor și obligațiilor cu evidență în valută străină, sunt reflectate în raportul de profit și pierdere. Activele și obligațiile nemonetare denominate în valută străină sunt convertite în lei moldovenești, conform cursului oficial de schimb, în vigoare în ziua tranzacției.

Ratele de schimb la sfârșitul anului și ratele medii pe an au fost:

	2013		2012	
	USD	Euro	USD	Euro
Media perioadei	12.5907	16.7241	12.1122	15.5632
Finele anului	13.0570	17.9697	12.0634	15.9967

Diferențele de curs care provin din decontarea tranzacțiilor la cursuri diferite de cele de la data tranzacției, precum și diferențele de curs valutar nerealizate din active și datorii monetare în valuta străină nesoluționate sunt recunoscute în situația rezultatului global .

Activele și datoriile nemonetare înregistrate la costul istoric denominate în valută străină sunt convertite folosind cursul de schimb la data tranzacției inițiale.

b. Active și obligații financiare

(i) Recunoaștere

Activele și obligațiile financiare sunt recunoscute inițial la valoarea justă, plus, în cazul activelor și obligațiilor financiare neexprimate la valoarea justă prin profit sau pierdere, costurile de tranzacționare atribuibile.

Banca recunoaște inițial creditele și avansurile, depozitele, titlurile de creanță emise și obligațiile subordonate la data la care sunt generate. Procurările și vânzările de active financiare sunt recunoscute la data tranzacției la care Banca se angajează să efectueze o procurare sau vânzare. Toate celelalte active și obligații financiare (inclusiv activele și obligațiile desemnate la valoarea justă prin profit sau pierdere) sunt recunoscute inițial la data comercializării, când Banca devine parte a prevederilor contractuale ale instrumentului.

3. Politici contabile semnificative (continuare)

b. Active și obligații financiare (continuare)

(ii) Clasificare

Banca își clasifică activele și obligațiile financiare în următoarele categorii:

Creditele și creanțele sunt active financiare nederivate cu sume de rambursare fixe sau determinabile, care nu sunt cotate pe o piață activă, cu excepția activelor pe care Banca intenționează să le vândă imediat sau în termenul apropiat, a activelor pe care Banca la recunoașterea inițială le desemnează la valoarea justă prin profit sau pierdere, a activelor pe care Banca la recunoașterea inițială le desemnează ca destinate pentru vânzare sau a activelor pentru care este posibil ca deținătorul să nu recupereze substanțial toată investiția inițială, din alte motive decât deprecierea creditului. Creditele și creanțele cuprind credite și avansuri acordate băncilor și clienților.

Investițiile păstrate până la scadență reprezintă active financiare nederivate cu sume de rambursare fixe sau determinabile și scadență fixă, pe care conducerea Băncii intenționează și este capabilă să le păstreze până la scadență și care nu sunt clasificate ca active financiare disponibile pentru vânzare sau active sau obligații financiare exprimate la valoarea justă prin profit sau pierdere.

Activele financiare disponibile pentru vânzare sunt activele financiare, ce sunt desemnate disponibile pentru vânzare sau nu sunt clasificate drept credite și avansuri, investiții păstrate până la scadență sau active financiare exprimate la valoarea justă prin profit sau pierdere. Instrumentele disponibile pentru vânzare includ obligațiuni de tezaur și alte obligațiuni ce pot fi scontate la băncile centrale, investițiile în fondurile de investiții, investițiile în capitalul propriu și alte hârtii de valoare investiționale ce nu sunt exprimate la valoarea justă prin profit sau pierdere sau păstrate până la scadență.

(iii) Derecunoaștere

Banca derecunoaște un activ financiar când expiră drepturile contractuale la fluxurile de mijloace bănești ale activului sau în momentul în care transferă drepturile pentru încasarea fluxurilor de mijloace bănești contractuale ale activului financiar, în cadrul unei tranzacții în care sunt transferate toate riscurile și drepturile asupra beneficiilor aferente activului financiar. Orice cotă în activele financiare transferate, creată sau reținută de Bancă, este recunoscută ca activ sau obligație separată.

Banca derecunoaște o obligație financiară atunci când obligațiile contractuale sunt exonerate, anulate sau expiră.

Banca încheie tranzacții în care transferă activele recunoscute în bilanțul contabil, dar păstrează toate riscurile și drepturile asupra beneficiilor aferente activelor transferate, sau o parte din ele. În cazul în care sunt păstrate toate sau o parte semnificativă din riscurile și drepturile asupra beneficiilor, activele transferate nu sunt derecunoscute din bilanțul contabil. Transferurile de active cu păstrarea tuturor sau a unei părți semnificative de riscuri și drepturi asupra beneficiilor, includ, de exemplu, tranzacțiile de răscumpărare.

Hârțile de valoare vândute în cadrul aranjamentelor de vânzare – răscumpărare sunt derecunoscute în bilanțul contabil și creanțele corespondente de la cumpărător pentru plată sunt recunoscute din data la care Banca transferă activele. Banca utilizează metoda identificării specifice pentru a determina câștigul sau pierderea la derecunoaștere.

(iv) Compensare

Activele și obligațiile financiare sunt compensate și valoarea netă este înregistrată în bilanțul contabil doar atunci când există un drept legal de compensare a valorilor recunoscute și există intenția de decontare în bază netă sau de realizare simultană a activului și decontare a datoriei.

Veniturile și cheltuielile sunt prezentate în bază netă doar când acest lucru este permis de standardele de contabilitate, sau în cazul câștigurilor sau pierderilor ce apar în cadrul unui grup de tranzacții similare.

(v) Evaluarea la costul amortizat

Costul amortizat al unui activ sau obligații financiare reprezintă valoarea la care este evaluat activul sau obligația financiară la recunoașterea inițială, minus rambursările principalului, plus sau minus amortizarea acumulată, utilizându-se metoda dobânzii efective a oricărei diferențe dintre valoarea inițială recunoscută și valoarea la scadență, minus orice reduceri privind deprecierea.

3. Politici contabile semnificative (continuare)

b. Active și obligații financiare (continuare)

(vi) Evaluarea la valoarea justă

Determinarea valorilor juste ale activelor și obligațiilor financiare se bazează pe prețurile cotate pe piață sau cotațiile de preț ale dealerilor pentru instrumentele financiare comercializate pe piețe active. Valoarea justă a tuturor celorlalte instrumente financiare este determinată prin tehnici de evaluare. Tehnicile de evaluare includ tehnicile valorii nete curente, metoda fluxului scontat de mijloace bănești, compararea cu instrumente similare pentru care există prețuri de piață observabile, și modele de evaluare.

În cazul în care sunt utilizate tehnicile fluxului scontat de mijloace bănești, fluxurile de mijloace bănești preconizate viitoare se bazează pe cele mai bune evaluări ale conducerii și rata de scont reprezintă rata de piață la data bilanțului contabil pentru un instrument cu termeni și condiții similare. Când sunt utilizate modelele de preț și datele inițiale ale tranzacției oferă cea mai bună estimare a valorii de piață, instrumentul financiar este inițial recunoscut la prețul tranzacției și orice modificare a valorii ca rezultat al evaluării la prețul de piață se înregistrează în rezultatul global pe o bază convenită pe parcursul vieții instrumentului, dar nu mai târziu decât când instrumentul este derecunoscut. În cazul în care valoarea justă nu poate fi estimată sigur, instrumentele de capital necotate, ce nu au preț de piață cotelat pe o piață activă sunt evaluate la cost și testate periodic pentru depreciere. La 31 Decembrie 2013 și 31 Decembrie 2012 instrumentele deținute de bancă care nu au piață activă și valoarea lor nu poate fi estimată cu certitudine, sunt înregistrate la cost minus deprecierea aferentă.

(vii) Identificarea și evaluarea deprecierei

Banca evaluează la data fiecărui bilanț contabil dacă există indicii obiective că activele financiare, ce nu sunt înregistrate la valoarea justă prin profit sau pierdere, sunt depreciate. Activele financiare sunt depreciate atunci când un indiciu obiectiv demonstrează că s-a produs o pierdere în urma recunoașterii inițiale a activului și această pierdere are un impact asupra viitoarelor fluxuri de mijloace bănești aferente activului ce pot fi estimate în mod sigur.

Banca analizează indiciile de depreciere atât la nivelul unui activ individual, cât și la nivel colectiv. Toate activele financiare semnificative în mod individual sunt testate pentru depreciere separat. Toate activele semnificative pentru care s-a determinat că nu sunt depreciate în mod specific, sunt evaluate colectiv pentru orice depreciere suportată, dar neidentificată. Activele ce nu sunt semnificative în mod individual sunt evaluate colectiv pentru depreciere prin gruparea activelor financiare (înregistrate la costul amortizat) cu caracteristici similare de risc.

Indiciile obiective privind deprecierea activelor financiare (inclusiv a cotelor de participare în capitalul propriu) includ neachitarea sau nerambursarea mijloacelor bănești de către debitor, restructurarea de către Bancă a creditului sau avansului în termeni pe care Banca nu i-ar fi utilizat în alte condiții, indicații că debitorul sau emitentul va da faliment, dispariția unei piețe active pentru o hârtie de valoare sau alte date observabile referitoare la un grup de active, cum sunt modificările nefavorabile în statutul de plată al debitorilor sau emitenților dintr-un grup sau condițiile economice ce se corelează cu nerespectarea obligațiilor de plată în cadrul grupului.

Bazându-se pe metodologia internă de evaluare a deprecierei, Banca a inclus date observabile privind următoarele cazuri de pierdere, pe care le-a identificat ca indicii obiective de depreciere a creditelor sau grupurilor de credite acordate clienților:

- 1) dificultăți financiare semnificative ale emitentului sau debitorului;
- 2) o încălcare a contractului, cum este neachitarea sau nerambursarea dobânzilor sau plăților principale;
- 3) creditorul îi acordă debitorului, din motive economice sau juridice legate de dificultățile financiare ale debitorului, concesiuni pe care nu le-ar acorda în alte condiții;
- 4) este probabil falimentul sau altă formă de reorganizare financiară a debitorului;
- 5) dispariția unei piețe active pentru activul financiar, din cauza dificultăților financiare; sau
- 6) date observabile ce indică că există o diminuare estimabilă a viitoarelor fluxuri de mijloace bănești preconizate ale unui grup de active financiare din momentul recunoașterii inițiale a respectivelor active, deși diminuarea nu se poate identifica încă cu activele financiare individuale din cadrul grupului, inclusiv:

3. Politici contabile semnificative (continuare)

b. Active și obligații financiare (continuare)

- (a) modificările nefavorabile ale statutului de plată al debitorilor din cadrul grupului, sau
- (b) condiții economice naționale sau locale ce se corelează cu neachitarea activelor din cadrul grupului
- (c) evoluția situației debitorilor după data bilanțului.

Banca stabilește în primul rând, dacă indicii obiectivi de depreciere există în mod individual pentru activele financiare semnificative, și în mod individual sau colectiv pentru activele financiare ce nu sunt semnificative în mod individual. În cazul în care Banca stabilește că nu există indicii obiectivi privind deprecierea unui activ financiar estimat în mod individual, semnificativ sau nu, atunci include activul într-un grup de active financiare cu caracteristici similare ale riscului de credit și le estimează în mod colectiv deprecierea. Activele ale căror depreciere este evaluată în mod individual și pentru care pierderile din depreciere sunt sau continuă să fie recunoscute, nu sunt incluse în estimarea colectivă a deprecierei. Calcularea valorii curente a viitoarelor fluxuri de mijloace bănești preconizate ale unui credit asigurat prin gaj, reflectă fluxurile de mijloace bănești ce pot să rezulte din pierderea dreptului de răscumpărare a proprietății gajate, minus costurile pentru obținerea și vânzarea proprietății gajate, indiferent dacă pierderea dreptului de răscumpărare este probabilă sau nu.

Pentru a evalua colectiv deprecierea, creditele acordate clienților sunt grupate în baza unor caracteristici similare ale riscului de credit, ce indică abilitatea debitorilor de a plăti toate datoriile conform termenilor contractuali (de exemplu, în baza evaluării riscului de credit efectuate de Bancă sau a procesului de clasificare, ce ia în calcul numărul de zile de restanță existent pentru fiecare debitor/contract). Caracteristicile selectate sunt relevante pentru estimarea fluxurilor mijloacelor bănești viitoare pentru grupurile acestor active, prin indicarea capacității debitorilor de a plăti toate datoriile conform termenilor contractuali ai activului evaluat.

Fluxurile viitoare de mijloace bănești din grupul de credite acordate clienților, ale căror depreciere este evaluată colectiv, sunt estimate pe baza experienței istorice a pierderilor pentru creditele cu caracteristici ale riscului de credit similare celor din grup. Experiența istorică a pierderilor se ajustează în baza datelor observabile curente pentru a reflecta efectele condițiilor curente ce nu au influențat perioada pe care se bazează experiența istorică a pierderilor și pentru a elimina efectele condițiilor din perioada istorică, ce nu mai există în prezent.

În cazul în care evenimentele ulterioare cauzează reducerea pierderilor din depreciere, acestea sunt revărsate prin profit sau pierdere.

Pierderile din depreciere aferente hârtiilor de valoare investiționale disponibile pentru vânzare sunt recunoscute prin transferarea diferenței dintre costul de achiziție și valoarea justă curentă din capitalul propriu în profit sau pierdere. În cazul în care evenimentele ulterioare cauzează reducerea pierderilor din deprecierea titlurilor de creanță disponibile pentru vânzare, pierderea din depreciere este revărsată prin profit sau pierdere.

Cu toate acestea, orice recuperare ulterioară în valoarea justă a unei cote de participare în capitalul propriu disponibile pentru vânzare și depreciate este recunoscută direct în capitalul propriu.

Banca revizuieste cu regularitate metodologia și premisele folosite pentru estimarea fluxurilor de numerar viitoare pentru a reduce diferențele între pierderile estimate și cele reale.

c. Credite restructurate/prorogate/renegociate

Astfel de credite reprezintă creditele la care au fost modificate termenele de stingere a plăților la credite, precum și alte condiții aferente în baza unui acord semnat. Odată ce au fost modificate graficele de rambursare, creditul nu mai este considerat restant. Conducerea Băncii revizuieste în mod continuu aceste credite pentru a se asigura că toate cerințele sunt respectate și plățile ulterioare vor avea loc. Creditele continuă să fie obiectul unei evaluări individuale sau colective a deprecierei.

3. Politici contabile semnificative (continuare)

d. Active deținute pentru vânzare, active luate în posesie

Activele luate în posesie includ gajul aferent creditelor neperformante. Ele sunt inițial recunoscute la valoarea justă și ulterior sunt evaluate la valoarea minimală dintre valoarea contabilă și valoarea justă minus costurile de vânzare.

e. Investiții financiare

Investiții păstrate până la scadență

Investițiile păstrate până la scadență sunt active financiare cu achitări fixe sau determinabile și cu scadențe fixe pentru care Conducerea Băncii are intenția pozitivă și abilitatea de a le păstra până la maturitate. Aceste active sunt recunoscute inițial la valoarea justă, plus costul tranzacției aferente. După recunoașterea inițială, investițiile păstrate până la scadență sunt înregistrate la cost amortizat, folosind metoda ratei efective a dobânzii, minus provizionul pentru depreciere. Costul amortizat se calculează luând în considerație discountul sau prima la cumpărare și comisioanele care sunt parte integră a dobânzii efective. Amortizarea se include în "Venituri aferente" în situația rezultatului global. Pierderile cauzate de deprecierea acestor investiții sunt recunoscute în situația rezultatului global ca "Pierderi din deprecierea investițiilor financiare". Orice vânzare sau reclasificare a unei părți mai mult decât nesemnificative care nu se apropie de maturitate, va rezulta în reclasificarea tuturor investițiilor deținute la scadență ca active disponibile pentru vânzare, și nu va permite clasificarea instrumentelor financiare ale Băncii ca investiții păstrate la scadență pentru anul curent și încă următorii doi ani.

Active financiare disponibile pentru vânzare

Activele financiare ce nu sunt clasificate ca păstrate până la scadență sunt recunoscute ca disponibile pentru vânzare. Toate achizițiile și vânzările de investiții ce prevăd livrarea într-un interval de timp prevăzut de reglementări sau de practicile de piață sunt recunoscute la data decontării. Inițial activele financiare disponibile pentru vânzare sunt recunoscute la valoarea justă (inclusiv costurile de tranzacționare). Ulterior recunoașterii inițiale ele sunt evaluate la valoarea justă sau costul amortizat, dacă valoarea justă nu poate fi determinată la data raportării din cauza lipsei unei piețe active sau altor modele de evaluare credibile. La 31 Decembrie 2013 și 31 Decembrie 2012 Banca deține investiții în părți sociale ale altor entități care sunt deținute la cost minus pierderi din depreciere.

f. Imobilizări corporale

Imobilizările corporale sunt înregistrate la cost minus uzura acumulată și pierderile din deprecierea valorii.

Ulterior recunoașterii inițiale, cheltuielile de reparație și întreținere sunt incluse în cheltuieli operaționale în perioada apariției lor. Investițiile ulterioare aferente imobilizărilor corporale sunt recunoscute ca active doar atunci când investiția îmbunătățește condiția activului peste valoarea estimată inițial.

Acolo unde valoarea de bilanț a unui activ este mai mare decât valoarea recuperabilă estimată, activul este depreciat la valoarea recuperabilă. Câștigurile și pierderile din vânzarea imobilizărilor corporale sunt determinate prin referință la valoarea de bilanț și sunt înregistrate ca venituri sau cheltuieli în situația rezultatului global.

Uzura este calculată prin metoda casării liniare pe toată durata de funcționare utilă estimată a activului conform tabelului următor:

Mijloace fixe	Ani
Clădiri	45-70
Bancomate	8 - 10
Echipamente și instalații	3 - 15
Calculatoare	3 - 5
Vehicule	5 - 8

Durata de funcționare utilă și valoarea reziduală a activului este revizuit la fiecare data de raportare.

3. Politici contabile semnificative (continuare)

g. Imobilizări necorporale

Imobilizările necorporale reprezintă cheltuielile de achiziție a programelor informatice, licențe și alte active necorporale. Inițial aceste active sunt recunoscute la cost minus amortizarea acumulată și pierderi din deprecierea valorii. Cheltuielile ulterioare sunt supuse capitalizării doar în cazul în care acestea majorează beneficiile economice viitoare, inerente activelor la care se referă aceste cheltuieli. Toate celelalte cheltuieli sânt constatate ca cheltuieli ale perioadei și sunt recunoscute în situația rezultatului global pe măsura ce sunt suportate.

Activele nemateriale sunt amortizate prin metoda casării liniare în baza duratei de exploatare estimate care variază pentru programe informatice de la 3 la 5 ani, și pentru licențe de la 5 la 20 de ani. Perioada de amortizare a licențelor nu depășește perioada lor de valabilitate.

Acolo unde valoarea de bilanț a unui activ este mai mare decât valoarea recuperabilă estimată, activul este depreciat la valoarea recuperabilă.

h. Capital social

Acțiuni ordinare și preferențiale

Acțiunile ordinare și preferențiale sunt recunoscute ca capital propriu. Costurile incrementale direct imputabile emisiunii acțiunilor și opțiunilor acționare, sunt recunoscute ca o deducere din capitalul propriu, net de orice efecte fiscale.

Dividende

Dividendele la acțiunile ordinare și preferențiale sunt recunoscute ca obligații în perioada în care sunt declarate.

i. Împrumuturi și depozite atrase

Împrumuturile și depozitele sunt recunoscute inițial la valoarea justă plus costurile directe ale tranzacțiilor. Ulterior împrumuturile și depozitele atrase sunt evaluate la costul amortizat, calculat prin metoda dobânzii efective iar orice diferență între încasările nete și valoarea de răscumpărare este recunoscută în situația rezultatului global pentru perioada trecută până la maturitate folosind metoda ratei efective a dobânzii.

j. Contracte de garanție financiară

Contractele de garanție financiară sunt contracte care obligă emitentul să efectueze plăți specifice pentru a rambursa posesorului o pierdere pe care o suportă deoarece un debitor nu și-a achitat datoria la timp în conformitate cu stipulările instrumentului de datorie. Asemenea garanții financiare sunt oferite băncilor, instituțiilor financiare și altor entități din partea clienților pentru a asigura împrumuturi, overdraft-uri și alte facilități bancare.

Inițial garanțiile financiare sunt recunoscute în situația poziției financiare la valoare justă la data la care garanția a fost emisă. Ulterior recunoașterii inițiale, datoriile Băncii sunt estimate ca cea mai mare valoare dintre valoarea inițială minus amortizarea calculată pentru recunoașterea în situația rezultatului global a comisionului încasat conform metodei liniare pe durata de viață a garanției, și cea mai bună estimare a cheltuielilor necesare pentru achitarea oricărei datorii apărute la data bilanțului.

Determinarea acestor estimări se bazează atât pe experiența anterioară în tranzacții similare și pierderi precedente, cât și pe deciziile Conducerii Băncii. Orice majorare a datoriilor legate de aceste garanții se reflectă în situația rezultatului global în nota cheltuielilor operaționale.

Obligații extrabilanțiere

În cursul activității ordinare, Banca intră în garanții care sunt reflectate în extrabilanțul băncii. Garanțiile financiare și scrisorile de credit emise de bancă sunt mijloace de asigurare financiară deoarece un debitor nu și-a achitat datoria la timp în conformitate cu stipulările instrumentului de datorie. Aceste obligații financiare sunt înregistrate în poziția financiară a băncii dacă și când ele devin obligații spre plată.

3. Politici contabile semnificative (continuare)

k. Venituri și cheltuieli din dobânda

Veniturile și cheltuielile aferente dobânzilor pentru instrumentele financiare sunt recunoscute în raportul privind rezultatele financiare la costul amortizat, prin metoda dobânzii efective.

Metoda dobânzii efective este o metodă de calculare a costului amortizat al unui activ sau obligații financiare și distribuirea venitului sau cheltuielii aferente dobânzii în perioada relevantă. Rata dobânzii efective este rata ce scontează exact plățile sau încasările de numerar viitoare estimate de-a lungul duratei preconizate de viață a instrumentului financiar sau, după caz, de-a lungul unei perioade mai scurte, la valoarea netă de bilanț a activului sau obligației financiare. La calcularea ratei dobânzii efective, Banca trebuie să estimeze fluxurile de mijloace bănești, luând în considerare toți termenii contractuali ai instrumentului financiar (de exemplu, plățile în avans, opțiunile call și alte similare), dar nu va lua în considerare viitoarele pierderi aferente creditului. Calcularea include toate onorariile și plățile achitate sau primite între părțile contractante, ce sunt parte integrantă a ratei dobânzii efective, costurile de tranzacționare și toate celorlalte prime sau sconturi.

Veniturile și cheltuielile aferente dobânzilor, incluse în situația rezultatului global, includ dobânda la activele și obligațiile financiare la costul amortizat în baza ratei dobânzii efective, cum ar fi depozite, conturi curente, plasamente și împrumuturi.

l. Taxe și comisioane

Veniturile aferente taxelor și comisioanelor sunt generate în timpul serviciilor financiare, prestate de Bancă, ce includ generarea creditelor, taxele de angajament, taxele pentru carduri, serviciile de administrare a numerarului, serviciile de brokeraj.

Taxele și comisioanele ce se referă direct la generarea activului sau obligației financiare (atât veniturile, cât și cheltuielile) sunt recunoscute în raportul privind rezultatele financiare ca parte a calculării ratei dobânzii efective. Taxele de angajament aferente creditelor, care este posibil să fie utilizate treptat, sunt amânate împreună cu cheltuielile directe aferente, și sunt recunoscute ca parte a ratei dobânzii efective aferente creditului.

Alte venituri aferente taxelor și comisioanelor ce sunt generate în timpul serviciilor financiare prestate de Bancă, includ serviciile de administrare a numerarului, serviciile de brokeraj și sunt recunoscute în raportul privind rezultatele financiare prin metoda specializării exercițiului, în momentul în care este prestat serviciul corespunzător.

Alte cheltuieli aferente taxelor și comisioanelor se referă în mare parte la taxe aferente tranzacțiilor și serviciilor, și sunt recunoscute ca cheltuieli în momentul în care este prestat serviciul.

m. Venitul net din tranzacționare

Venitul net din tranzacționare include toate modificările valorii juste a instrumentelor derivate, venitul minus pierderea din operațiunile de schimb valutar și venitul net aferent hârtiilor de valoare destinate pentru vânzare.

n. Numerar și echivalente de numerar

Numerar și echivalente de numerar includ numerarul din casierie, conturile curente și plasamentele pe termen scurt la alte bănci, hârtiile de valoare de stat și alte investiții pe termen scurt, cu lichiditate înaltă, cu o scadență inițială mai mică de 90 de zile de la data achiziției. Numerarul și echivalente de numerar sunt deținute la cost amortizat în situația poziției financiare.

o. Provizioane

Banca recunoaște provizioanele atunci când, pe baza evenimentelor trecute, are o obligație prezentă legală sau implicită de a transfera beneficiile economice ca rezultat a unor evenimente trecute și atunci când o estimare rezonabilă a obligației poate fi făcută. Provizioanele sunt determinate prin discountarea fluxurilor viitoare de numerar la rata care reflectă valoarea în timp a banilor în condițiile de piață, și când e cazul, riscurile specifice datoriei.

3. Politici contabile semnificative (continuare)

p. Costuri ale pensiilor și beneficiile angajaților

Beneficii de serviciu pe termen scurt

Beneficiile de serviciu pe termen scurt ale Băncii, ce includ salarii, prime, concedii plătite și contribuții de asigurare socială, sunt recunoscute drept cheltuieli pe măsură ce sunt suportate.

Datoria este recunoscută pentru suma care se așteaptă a fi plătită pe termen scurt, dacă Banca are obligații contractuale de a plăti această sumă ca rezultat al prestațiilor efectuate de angajați și obligația poate fi estimată cu certitudine.

Planuri determinate de contribuții

Obligațiile de contribuție la planurile de pensii determinate sunt recunoscute în profit sau pierdere, drept cheltuieli pe măsură ce sunt suportate. Banca efectuează plăți, în cursul activității ordinare, către Casa Națională de Asigurări Sociale și Casa Națională de Asigurări Medicale în numele angajaților cu cetățenie moldovenească, pentru pensii, asistență medicală și ajutor de șomaj. Toți angajații Băncii sunt membri și sunt obligați prin lege să facă contribuții definite (incluse în contribuțiile de asigurare socială) în fondul de pensii (un plan de contribuții definit de stat). Toate contribuțiile relevante în fondul de pensii al Republicii Moldova, sunt recunoscute în raportul privind rezultatul global drept cheltuieli, pe măsură ce sunt suportate. Banca nu mai are alte obligații în acest sens.

q. Impozitare

Un provizion este constituit pentru toate obligațiile probabile de impozitare derivând din legislația națională în vigoare.

Diferențele între raportarea financiară conform SIFR și reglementările fiscale locale dau naștere la diferențe între valoarea de bilanț a anumitor active și datorii și baza lor fiscală. Impozitul amânat este calculat folosind metoda obligațiilor, pentru toate diferențele temporare care apar între baza fiscală a activelor și datoriilor și valoarea lor de bilanț folosită pentru raportarea financiară. Activele și datoriile privind impozitul amânat sunt calculate utilizând ratele de impozitare care se estimează că vor fi aplicate în anii în care activele sunt realizate sau datoriile sunt decontate, pe baza ratelor de impozitare care au fost aprobate sau aprobate substanțial la data bilanțului.

Activele privind impozitul amânat sunt recunoscute pentru toate diferențele temporare deductibile, activele și datoriile neutilizate privind impozitul pe venit în măsura în care există probabilitatea unui profit impozabil disponibil, din care să se utilizeze toate diferențele temporare deductibile pentru acoperirea activelor și datoriilor neutilizate privind impozitul pe venit. Impozitul pe venit în vigoare din 1 ianuarie 2013, a fost stabilit la cota de 12%.

r. Leasing operațional - Banca drept locatar

Leasingul unde locatorul păstrează în mod substanțial toate riscurile și beneficiile aferente proprietății bunului cumpărat în leasing este clasificat ca leasing operațional. Plățile de leasing în cazul unui leasing operațional sunt recunoscute ca o cheltuială în situația rezultatului global, liniar pe tot termenului de leasing.

s. Părți afiliate

În cursul activității economice ordinare pe parcursul anului Banca a desfășurat o serie de tranzacții bancare și nebancale cu părți afiliate. Aceste tranzacții includ acordarea creditelor, deschiderea depozitelor, finanțarea comerțului, achitarea unor plăți, tranzacții cu valuta străină și procurarea de bunuri și servicii de la părți afiliate.

Tranzacțiile cu părțile afiliate reprezintă transfer de resurse, servicii sau obligații între părți indiferent dacă este aplicat prețul. Creditele și depozitele sunt contractate la ratele de piață.

t. Raportarea pe segmente

Un segment de activitate este o componentă a Băncii care se angajează în activități de afaceri din care poate obține venituri și de pe urma cărora poate suporta cheltuieli, ale căror rezultate din activitate sunt examinate în mod periodic de principalii factori decizionali ai băncii în vederea luării deciziilor cu privire la alocarea resurselor pe segment și evaluării performanței acestuia și pentru care sunt disponibile informații financiare distincte.

Banca de Economii S.A.
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2013

3. Politici contabile semnificative (continuare)

t. Raportarea pe segmente (continuare)

Datorită faptului că mediul legislativ, natura serviciilor, activitatea, modalitate de luare a deciziilor, tipologia clienților pentru serviciile și produsele oferite, cât și metodele folosite pentru furnizarea serviciilor sunt omogene pentru toate activitățile sale Banca operează ca un segment unic de activitate. Rezultatele sunt examinate de managementul băncii doar la nivel de Banca, ca segment unic.

u. Evenimente ulterioare datei bilanțului

Evenimentele ulterioare datei bilanțului sunt reflectate în situațiile financiare în caz că furnizează informații suplimentare despre situația Băncii la data bilanțului (evenimente ce necesită ajustări), sau indica faptul că ipoteza continuității exploatarei nu este adecvată. Evenimentele ulterioare ce nu necesită ajustări sunt prezentate ca dezvăluiri în note la situațiile financiare, în cazul în care sunt semnificative.

v. Standarde și interpretări emise dar care încă nu au intrat în vigoare

La data de autorizare a situațiilor financiare, câteva standarde noi, modificări și interpretări la standardele existente au fost publicate, însă, ținând cont de faptul că acestea nu au intrat în vigoare, Banca nu le-a adoptat anticipat.

Management-ul anticipează că toate modificările vor fi adoptate în cadrul politicilor contabile ale Băncii, începând cu prima perioadă de gestiune, după data intrării în vigoare a lor. Informația cu privire la standarde noi, modificări și interpretări care sunt relevante pentru situațiile financiare ale Băncii sunt furnizate mai jos. Unele standarde și interpretări noi au fost emise, însă ele nu vor influența semnificativ situațiile financiare ale Băncii.

IFRS 9 „Instrumente financiare”

IASB are ca scop înlocuirea în întregime a standardului IAS 39 „Instrumente financiare: recunoaștere și evaluare” (IAS 39) cu IFRS 9. Până în prezent au fost emise capitolele ce țin de recunoaștere, clasificare, evaluare și derecunoașterea activelor și datoriilor financiare. Aceste capitole sunt valabile din 1 ianuarie 2015. Capitolele care vizează metodologia de depreciere și contabilizarea acoperirii împotriva riscurilor sunt încă în elaborare. În Noiembrie 2011, IASB a decis temporar de a examina efectuarea modificărilor limitate la modelul de clasificare a activelor financiare al IFRS 9 pentru a aborda aspecte de aplicare. Managementul Băncii este în proces de evaluare a impactului acestui nou standard asupra situațiilor financiare ale Băncii. Managementul nu se așteaptă să pună în aplicare IFRS 9 până finalizarea acestuia și evaluarea impactului.

“Entități de investiții – Amendamente la IFRS 10, IFRS 12 și IAS 27”

Amendamentele definesc termenul de “entitate de investiție”, oferă suport orientativ și cere entităților de investiții să evalueze investițiile sub formă de participații de control în altă entitate la valoare justă prin profit sau pierdere. Managementul nu prevede vreun impact semnificativ asupra situațiilor financiare ale Băncii.

w. Modificări în prezentarea soldurilor raportate anterior

Banca a realizat o serie de reclasificări în situația poziției financiare și situația fluxurilor de trezorerie pentru anul încheiat la 31 decembrie 2012, pentru a fi în conformitate cu modalitatea de prezentare din 2013. Conducerea Băncii consideră că noua modalitate de prezentare este mult mai reprezentativă decât cea precedentă. Începând cu anul 2013 creanțele care au apărut ca urmare a vânzării creditelor/ activelor luate în posesie sunt prezentate în “Credite și avansuri acordate clienților” în loc de „Alte active”. Cifrele corespunzătoare au fost ajustate pentru a corespunde cu modalitatea de prezentare a acestora din anul de gestiune. Rezultatul reclasificării este după cum urmează:

	Raportat anterior	Reclasificarea	Ajustat
Situația poziției financiare			
Credite și avansuri acordate clienților	2,187,267	41,800	2,229,067
Alte active	555,004	(41,800)	513,204
Situația fluxurilor de trezorerie			
Credite acordate clienților	338,429	(41,800)	296,629
Alte active	(82,509)	41,800	(40,709)

4. Estimări și raționamente contabile semnificative

Întocmirea situațiilor financiare în conformitate cu SIRF impune conducerea Băncii să recurgă la estimări și raționamente la determinarea sumelor înregistrate în situațiile financiare. Banca face estimări și ipoteze care afectează valoarea raportată a activelor și datoriilor în decursul exercițiului financiar următor. Estimările și judecățile sunt evaluate continuu și sunt bazate pe experiența anterioară și pe alți factori, incluzând așteptări cu privire la evenimentele viitoare considerate a fi rezonabile în circumstanțele date. Astfel, rezultatele reale pot fi diferite de aceste estimări. Utilizarea estimărilor și raționamentelor este preponderent următoarea:

Valoarea justă a instrumentelor financiare

Atunci când valoarea justă a activelor și obligațiilor financiare înregistrate în situația poziției financiare nu poate fi determinată cu referință la piața activă, aceasta se determină utilizând diferite tehnici de evaluare care includ aplicarea modelelor matematice. În caz dacă nu este posibilă identificarea unor astfel de piețe, valoarea justă se determină prin aplicarea raționamentelor proprii. Raționamentele includ analiza datelor aferente lichidității și aplicarea modelelor acceptate de conducerea Băncii. Conducerea Băncii, în urma analizelor făcute, consideră că datorită termenului scurt ale plasamentelor în bănci care nu sunt înregistrate la valoarea justă în situațiile financiare considera ca valoarea justă a acestora nu este semnificativ diferită de valoarea cu care sunt înregistrate în situația poziției financiare. De asemenea, conducerea considera ca valorile la care sunt înregistrate obligațiile Băncii în situația poziției financiare aproximează valoarea justă a acestora datorită termenului scurt pe care sunt plasate și pentru care nu există o piață distinctă sau modele de evaluare care să estimeze credibil valoarea justă.

Pierderi din deprecierea creditelor și avansurilor

Banca își revizuieste creditele și avansurile la fiecare dată de raportare pentru a estima dacă pierderea din depreciere ar trebui să fie reflectată în situația rezultatului global. În particular, conducerea evaluează valoarea și maturitatea fluxurilor viitoare de mijloace bănești atunci când determină nivelul provizionului la data raportării. Aceste estimări se bazează pe estimări ai mai multor factori, iar rezultatele actuale ar putea să difere, ceea ce ar duce la modificări ulterioare a provizionului pentru pierdere din depreciere.

Adițional la provizionul specific pentru creditele și avansurile individual semnificative, Banca mai face un provizion colectiv pentru depreciere pentru expuneri, care deși nu sunt individual identificate că ar necesita un provizion specific, conțin un grad de risc de creditare mai înalt decât cel existent la momentul acordării creditului. Aceasta ia în considerație așa factori ca, industria și învechirea tehnologică, cât și neajunsurile structurale sau deteriorarea fluxurilor de trezorerie. Variabilele specifice care afectează provizionul pentru depreciere sunt valoarea prezenta netă a garanțiilor către client (pe baza istoriei de plată) precum și pierderea netă generată de către default-urile până la data aprobării acestor situații financiare, în special pentru creditele individual semnificative, în cazul cărora pierderea estimată este considerată ca fiind egală cu expunerea netă ajustată cu valoarea garanțiilor.

Banca a elaborat o metodologie de evaluare a deprecierei creditelor și avansurilor, care a fost limitată la date istorice pentru trei ani privind perioada de achitare și sumele viitoarelor fluxuri de mijloace bănești. Banca revizuieste cu regularitate metodologia și presupunerile utilizate la estimarea fluxurilor viitoare de mijloace bănești, pentru a reduce diferențele între pierderile estimate și pierderile reale. Banca a estimat pierderile din depreciere pentru credite și avansuri acordate clienților bazându-se pe metodologia internă și a determinat că nu este nevoie de un provizion suplimentar, decât acela deja recunoscut în aceste situații financiare. Datorită limitărilor inerente referitoare la incertitudinile semnificative din piața financiară locală în ceea ce privește mediul economic al clienților Băncii și evaluarea activelor, estimările Băncii ar putea fi revizuite după aprobarea acestor situații financiare. Estimările pot să difere de valoarea ce ar fi fost obținută, în cazul în care ar fi fost disponibilă o suficientă experiență istorică privind perioada de achitare și sumele viitoarelor fluxuri de mijloace bănești preconizate.

Deprecierea valorii investițiilor în capital

Banca evaluează investițiile în capital ca depreciate atunci când există dovezi obiective ale deprecierei. Așa cum nu există o piață activă, nu se practică determinarea valorii juste a investițiilor în capital deținute de Bancă. Provizionul este estimat prin compararea cotei deținute de Bancă în activele nete ce se bazează pe rapoartele anuale auditate ale companiilor în care se investește, cu valoarea de bilanț a acestor investiții.

Banca de Economii S.A.
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2013

5. Numerar

	31 Decembrie 2013	31 Decembrie 2012
	MDL'000	MDL'000
Numerar	490,019	475,298
Cecuri de călătorie	-	160
Altele	41	39
	490,060	475,497

6. Conturi la Banca Națională a Moldovei

	31 Decembrie 2013	31 Decembrie 2012
	MDL'000	MDL'000
Conturi curente la BNM	659,842	400,054
Rezervele obligatorii în valuta liber convertibila	271,997	262,914
	931,839	662,968

Cont curent și rezervele obligatorii

Banca Națională a Moldovei (BNM) cere băncilor comerciale să păstreze o rezervă calculată ca un anumit procent din fondurile medii pe perioada lunară atrase de Bancă inclusiv toate depozitele de la clienți. În baza deciziei nr. 85 al Consiliului Administrativ al BNM din 15 aprilie 2004, metoda de calcul și de menținere a rezervelor obligatorii a fost modificată. Fondurile atrase în Lei Moldovenești (MDL) și în moneda neconvertibilă sunt rezervate în MDL. Fondurile atrase în USD și în alte valute liber convertibile sunt rezervate în USD, iar mijloacele atrase în EUR sunt rezervate în Euro. La data de 31 decembrie 2013 norma rezervelor obligatorii în toate valutele a fost 14.0% (31 decembrie 2012: 14.0%).

Dobânda oferita de către BNM pentru fondurile conturilor rezervelor obligatorii pe parcursul anului 2013 a variat între 0.30% și 0.73% pe an la rezervele în valută străină și 0.50% - 1.50% la rezervele în MDL (2012: 0.06% și 0.61% în VS pe an și 1.50% - 5.66% în MDL). Rezervele obligatorii în USD, EUR și alte valute liber convertibile sunt deținute în conturile Nostro ale BNM la băncile corespondente din țările OCDE. Rezervele obligatorii în lei moldovenești deținute la contul curent în Banca Națională pot fi folosite de către Bancă în operațiunile sale zilnice.

7. Conturi curente și depozite la bănci

	31 Decembrie 2013	31 Decembrie 2012
	MDL'000	MDL'000
Depozite plasate în bănci (garanții la termen)	745,285	2,229
Plasamente overnight	4,224,093	66,211
Conturi curente în băncile din țările membre OCDE	13,408	489,700
Conturi curente în băncile din țările ce nu sunt membre OCDE	5,732	7,268
Conturi curente în băncile locale	1,291	1,927
	4,989,808	567,335

Banca de Economii S.A.
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2013

8. Credite și avansuri acordate clienților

Analiza portofoliului de credite pe sectoare industriale este prezentată mai jos:

	31 Decembrie 2013	31 Decembrie 2012
	MDL'000	MDL'000
Clienți corporativi	1,541,746	2,627,007
Persoane fizice	15,706	24,202
Creanțe	144,835	41,800
Credite, brut	1,702,287	2,693,009
Minus: Reduceri pentru pierdere a valorii	(488,870)	(463,942)
	1,213,417	2,229,067

Pe parcursul anului 2013 Banca a semnat două contracte de cesiune a creditelor în valoare totală brută de MDL'000 1,014,702 și a activelor luate în posesie în valoare totală brută de MDL'000 345,702. Soldul neachitat în cadrul ultimului acord este de MDL'000 104,594 și este inclus în linia „Creanțe”. Termenul de achitare este 30 iunie 2014.

Rata dobânzii la creditele și avansurile acordate clienților variază între 3.5% și 25.2% pentru credite și avansuri în lei moldovenești (2012: 4.5% și 28.8%), iar pentru creditele și avansurile în valută străină rata dobânzii variază între 5.9% și 18.5% (2012: 6.15% și 18.5%).

Venitul din dobânzi aferent creditelor depreciate individual pentru perioada gestionarea a reprezentat MDL'000 52,415 (2012: MDL'000 92,806).

Analiza portofoliului de credite pe sectoare industriale este prezentată mai jos:

	31 Decembrie 2013	31 Decembrie 2012
	MDL'000	MDL'000
Industrie și comerț	785,183	974,735
Agricultura și industria alimentară	345,486	451,170
Construcție	166,261	270,410
Imobil	10,606	17,333
Sector energetic	1,303	494,210
Consum	5,025	6,789
Transport și construcții de drumuri	172,668	162,752
Activitățile financiare / bănci	549	43,007
Altele	215,206	272,603
	1,702,287	2,693,009

Banca de Economii S.A.
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2013

8. Credite și avansuri acordate clienților (continuare)

Mișcarea în provizionul pentru deprecierea creditelor în 2013 și 2012 este prezentată mai jos:

	2013	2012
	MDL'000	MDL'000
Sold la începutul perioadei	463,942	202,873
Casări	-	-
Recuperări	-	-
(Economii)/ cheltuieli	(279)	260,296
Diferența de curs	25,207	773
Sold la sfârșitul perioadei	488,870	463,942
Deprecierea individuală	471,882	297,539
Deprecierea colectivă	16,988	166,403
	488,870	463,942

Defalcările pentru pierderi

Banca stabilește defalcări pentru reduceri pentru pierderi care reprezintă estimările sale privind pierderile ce ar surveni în portofoliul său de credite. Principalele componente ale acestor defalcări sunt: componenta pierderii specifice legată de expunerile semnificative individuale și defalcările colective privind reducerile pentru pierderi la credite stabilite pentru grupuri omogene de active în legătură cu pierderile la credite ce au survenit, dar neidentificate încă, ca urmare a evaluării individuale privind deprecierea.

Politica de casare

Banca trece la scăderi credite în cazurile în care Banca determină că creditele sunt necollectabile. Această determinare este efectuată după examinarea informației cum ar fi: modificări semnificative în statutul financiar al debitorului, astfel în cât debitorul nu-și poate onora obligațiile de plată, sau încasările din vânzarea gajului nu vor fi suficiente pentru rambursarea integrală a expunerii.

Active luate în posesie

Pe parcursul anului Banca a luat în posesie clădiri industriale, imobile de locuit și terenuri din executarea unor contracte de credite reziliate cu o valoare totală estimată la MDL'000 46,152. Activele preluate în posesia Băncii sunt vândute cât de curând posibil, cu scopul de a acoperi expunerea totală. Activele preluate în posesie sunt recunoscute în bilanțul contabil ca și alte active.

Banca de Economii S.A.
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2013

9. Investiții financiare

	31 Decembrie 2013	31 Decembrie 2012
	MDL'000	MDL'000
Investiții păstrate până la scadență	401,583	1,845,399
Active financiare disponibile pentru vânzare	10,492	9,342
	412,075	1,854,741

Mișcarea în portofoliul de investiții financiare a Băncii este prezentată mai jos:

	2013	2012
	MDL'000	MDL'000
Investiții păstrate până la scadență		
Sold la începutul perioadei	1,845,399	1,232,986
Intrări	6,169,932	23,409,240
Ieșiri	(7,613,748)	(22,796,827)
Sold la sfârșitul perioadei	401,583	1,845,399
Active financiare disponibile pentru vânzare		
Sold la începutul perioadei	9,342	8,990
Intrări	1,150	352
Ieșiri	-	-
Sold la sfârșitul perioadei	10,492	9,342
	412,075	1,854,741

Investiții păstrate până la scadență:

	31 Decembrie 2013	31 Decembrie 2012
	MDL'000	MDL'000
Hârtii de valoare de stat (1)	401,583	905,996
Valori mobiliare emise de BNM (2)	-	939,403
	401,583	1,845,399

- (1) Hârtiile de valoare de stat includ obligațiuni de stat și valori mobiliare de stat. Obligațiunile de stat la 31 decembrie 2013 reprezintă titluri de trezorerie în lei moldovenești cu scadență rămasă de 20 - 705 zile emise de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și dețin o rată a cuponului de 4.67% - 7.84% (2012: 4.9 % - 13.7%). Valorile mobiliare de stat reprezintă titluri de trezorerie în MDL cu scadența rămasă între 1 și 268 zile, emise de Guvernul Republicii Moldova cu dobândă între 4.53% - 7.14% (2012: de la 3.86% - 11.55%).
- (2) Valorile mobiliare emise de BNM la 31 decembrie 2012 reprezintă certificate în MDL pe termen scurt până la o lună cu o rată de 4.5%.

Banca de Economii S.A.
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2013

9. Investiții financiare (continuare)

Active financiare disponibile pentru vânzare:

La 31 decembrie 2013 și 2012 activele financiare disponibile pentru vânzare includ:

		Cota	31 decembrie	31 decembrie
	Domeniul de activitate	2013, %	2013	2012
			MDL'000	MDL'000
Bursa de Valori a Moldovei	Investiții financiare	2.56	7	7
Garantininvest SRL	Asigurări	9.92	440	440
ASPA SA	Prelucrarea metalelor	7.30	824	824
Moldasig SRL	Asigurări	10.20	6,120	6,120
Depozitarul Național	Valori mobiliare	4.69	31	31
Magistrala SA	Construcția drumurilor	2.27	473	473
Autobank SA, Moscow	Servicii bancare	0.01	49	49
MoldmediaCard SRL	Procesarea tranzacțiilor	13.06	1,190	40
S.R.L. "Biroul de credit"	Prelucrarea datelor	6.70	1,358	1,358
			10,492	9,342

Toate activele financiare disponibile pentru vânzare sunt recunoscute la cost minus pierderi din depreciere, deoarece nu există o piață activă unde ar putea fi determinată valoarea justă într-un mod sigur. Banca determină la finele fiecărui an financiar dacă există evidențe obiective că activul financiar este depreciat.

La 31 Decembrie 2013 și 31 Decembrie 2012 nu sunt dovezi interne sau externe că activele sunt depreciate.

Banca de Economii S.A.
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2013

10. Imobilizări corporale

	Terenuri și clădiri	Mobilier și echipa- mente	Auto- vehicule	Îmbunătă- țări ale activelor închiriate	Active în curs de execuție	Total
	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000
Cost						
La 1 ianuarie 2013	223,547	160,463	18,887	7,252	744	410,893
Intrări	70	-	483	-	48	601
Transferuri	-	56	-	-	(56)	-
Ieșiri	(39)	(113)	(1,104)	(133)	-	(1,389)
La 31 decembrie 2013	223,578	160,406	18,266	7,119	736	410,105
Uzura acumulată						
La 1 ianuarie 2013	34,081	117,866	13,744	5,842	-	171,533
Cheltuială pe perioadă	5,543	13,542	1,727	1,367	-	22,179
Ieșiri	(27)	(113)	(1,056)	(132)	-	(1,328)
La 31 decembrie 2013	39,597	131,295	14,415	7,077	-	192,384
Valoare neta de bilanț						
La 31 decembrie 2013	183,981	29,111	3,851	42	736	217,721
La 31 decembrie 2012	189,466	42,597	5,143	1,410	744	239,360
Cost						
La 1 ianuarie 2012	222,977	159,040	18,887	7,242	2,270	410,416
Intrări	2	119	-	14	1,153	1,288
Transferuri	568	1,304	-	-	(1,872)	-
Ieșiri	-	-	-	(4)	(807)	(811)
La 31 decembrie 2012	223,547	160,463	18,887	7,252	744	410,893
Uzura acumulată						
Sold la 1 ianuarie 2012	28,540	101,470	11,830	4,355	-	146,195
Cheltuială pe perioadă	5,541	16,396	1,914	1,491	-	25,342
Ieșiri	-	-	-	(4)	-	(4)
La 31 decembrie 2012	34,081	117,866	13,744	5,842	-	171,533
Valoare neta de bilanț						
La 31 decembrie 2012	189,466	42,597	5,143	1,410	744	239,360
La 31 decembrie 2011	194,437	57,570	7,057	2,887	2,270	264,221

La 31 decembrie 2013 valoarea totală a imobilizărilor corporale uzate integral, dar încă utilizate au constituit MDL'000 87,665 (2012: MDL'000 66,466).

Banca de Economii S.A.
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2013

10. Imobilizări corporale (continuare)

Plățile viitoare pentru contractele de leasing operațional revocabil sunt prezentate în tabelul următor:

	31 Decembrie 2013	31 Decembrie 2012
	MDL'000	MDL'000
Mai puțin de un an	326	610
Între un an și cinci ani	1,773	131
Mai mult de cinci ani	94	309
	2,193	1,050

11. Imobilizări necorporale

	Programe informaticе, licențe și altele	Active nemateriale în curs de execuție	Total
	MDL'000	MDL'000	MDL'000
Cost			
La 1 ianuarie 2013	52,628	17,168	69,796
Intrări	271	8,506	8,777
Transferuri	8,506	(8,506)	-
Ieșiri	(4,725)	-	(4,725)
La 31 decembrie 2013	56,680	17,168	73,848
Amortizare acumulată			
La 1 ianuarie 2013	26,235	-	26,235
Cheltuială pe perioadă	7,398	-	7,398
Ieșiri	(4,725)	-	(4,725)
La 31 decembrie 2013	28,908	-	28,908
Valoare netă de bilanț			
La 31 decembrie 2013	27,772	17,168	44,940
La 31 decembrie 2012	26,393	17,168	43,561

Banca de Economii S.A.
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2013

11. Imobilizări necorporale (continuare)

	Programe informaticе, licențe si altele MDL'000	Active nemateriale în curs de execuție MDL'000	Total MDL'000
Cost			
La 1 ianuarie 2012	45,285	18,403	63,688
Intrări	606	5,537	6,143
Transferuri	6,760	(6,760)	-
Ieșiri	(23)	(12)	(35)
La 31 decembrie 2012	52,628	17,168	69,796
Amortizare acumulata			
La 1 ianuarie 2012	19,528	-	19,528
Cheltuială pe perioadă	6,730	-	6,730
Ieșiri	(23)	-	(23)
La 31 decembrie 2012	26,235	-	26,235
Valoare neta de bilanț			
La 31 decembrie 2012	26,393	17,168	43,561
La 31 decembrie 2011	25,757	18,403	44,160

12. Alte active

	31 Decembrie 2013 MDL'000	31 Decembrie 2012 MDL'000
Creanțe aferente sistemelor de plăți	7,689	6,287
Stocuri și alte materiale	4,145	3,825
Active transmise în posesiune/achiziționate pentru vânzare	284,298	663,181
Creanțe aferente bugetului	5,184	5,225
Cheltuieli anticipate	3,437	2,596
Alte venituri operaționale calculate neaferente dobânzilor	7,532	5,414
Altele	13,798	21,754
	326,083	708,282
Minus: Reduceri pentru pierdere a valorii	(124,411)	(195,078)
	201,672	513,204

Banca de Economii S.A.
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2013

12. Alte active (continuare)

Mișcarea în provizionul pentru deprecierea altor active în 2013 și 2012 este prezentată mai jos:

	2013 MDL'000	2012 MDL'000
Sold la începutul perioadei	195,078	49,439
Casări	(17,628)	(3,167)
Recuperări	-	-
(Economii)/ cheltuieli	(53,039)	148,806
Sold la sfârșitul perioadei	124,411	195,078

13. Datorii către bănci

	31 Decembrie 2013 MDL'000	31 Decembrie 2012 MDL'000
Conturile Loro	51	1,627
Depozite de la bănci	952,412	-
	952,463	1,627

Depozite de la bănci includ depozite overnight în suma de MDL'000 559,652 și depozite pe termen scurt ale băncilor în suma de MDL'000 392,760.

14. Alte împrumuturi

	31 Decembrie 2013 MDL'000	31 Decembrie 2012 MDL'000
Împrumut de la bănci		
Împrumuturi overnight de la BNM	68,024	-
Împrumuturi BNM cu rata fixă (1)	186,283	279,425
	254,307	279,425
Împrumuturi de la alte instituții financiare internaționale		
Împrumuturi FIDA cu rata flotantă	16,190	24,059
Împrumuturi RISP cu rata flotantă	12,751	15,959
	28,941	40,018
Datorii subordonate	654,483	-
	937,731	319,443

Împrumuturi BNM

Creditul de la Banca Națională a Moldovei (BNM) a fost primit pentru procurarea și/sau preluarea pe etape a activelor și obligațiilor BC "Investprivatbank" SA în proces de lichidare. La 30 iunie 2009, Banca a semnat un contract de credit nr. 17 cu BNM pentru plafonul maxim de MDL'000 650,000, cu scadență la 30 decembrie 2015, plătit în tranșe trimestrial. Creditul poartă o dobândă de 0.01% anual. Creditul a fost primit de Bancă cu scopul asigurării serviciului obligațiilor deponenților persoane fizice a BC "Investprivatbank" S.A. în proces de lichidare.

Banca de Economii S.A.
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2013

14. Alte împrumuturi (continuare)

Împrumuturi RISP

În conformitate cu acordurile de împrumut obținute de la Directoratul Liniei de Credit pe lângă Ministerul Finanțelor al RM (DLC), Banca are obligația să respecte un set de indicatori financiari. În cazul de nerespectare a unuia din indicatori, DLC poate solicita rambursarea imediată a împrumutului. La 31 decembrie 2013 expunerea netă asumată de Banca față de grup de persoane acționând în comun a depășit 15% din CNT al Băncii. Astfel creditele de la DLC au fost reflectate la scadența de până la o lună în Nota 34.4.

Creditele din cadrul Proiectului de Investiții și Servicii Rurale (RISP) au fost primite în urma semnării unui contract dintre Ministerul Finanțelor al RM și Banca Mondială, Banca având rol de intermediar în finanțarea întreprinderilor din sectorul rural. Fiecare împrumut din cadrul acestor linii de credit are o perioadă de grație de până la 3 ani, din momentul acordării. După expirarea perioadei de grație, suma creditului până la scadența este rambursată în rate semi anuale, la 1 aprilie și, respectiv, la 1 octombrie al fiecărui an. RISP a acordat Băncii credite denominate în MDL. Ratele dobânzilor se modifică de 2 ori pe an. La situația din 31 decembrie 2013 rata dobânzii era în valoare de 4.0%-6.94% anual pentru credite în MDL. Data ultimei scadențe este stabilită pentru 1 octombrie 2026.

Împrumuturi FIDA

Fondul Internațional de Dezvoltare Agricolă (FIDA) a oferit Republicii Moldova un împrumut pentru recreditarea întreprinderilor agricole mici din zona rurală. În conformitate cu acordurile încheiate cu Ministerul Finanțelor al RM, Banca are rolul de intermediar și poartă în întregime riscul aferent creditului, în ceea ce privește contractele de împrumut individuale semnate cu debitorii finali. Împrumuturile sunt acordate pe o perioadă de până la 15 ani, având o perioadă de grație de până la 3 ani, din momentul acordării. Dobânda la aceste împrumuturi este variabilă și este rambursabilă semi anual în conformitate cu graficul de plată al fiecărui contract de împrumut separat. Banca a primit credite de la FIDA denominate în MDL și USD. La situația din 31 decembrie 2013, rata dobânzii era în valoare de 4% anual la credite în MDL și 2.15% anual pentru creditele în USD. Ultima rată scadentă aferentă acestor împrumuturi survine la 15 noiembrie 2022.

Resursele FIDA sunt destinate gospodăriilor țărănești, societăților de producere, prelucrare, comercializare agricolă sau de prestare a serviciilor agricole, care operează sub orice formă de organizare juridică bazată pe proprietate privată și angajate în activități economice în spațiul rural. Dobânda la aceste împrumuturi este variabilă și se stabilește o dată în jumătate de an.

Datorii subordonate

Datoriile subordonate includ împrumuturi cu scadența la 10 septembrie 2019, care poartă o dobândă de 3% anual. Creditele în suma totală de MDL'000 352,535 au fost acordate de către acționari minoritari care dețin mai puțin de 5% din acțiunile Băncii.

15. Datorii către clienți

	31 Decembrie 2013	31 Decembrie 2012
	MDL'000	MDL'000
Conturi curente		
Persoane juridice	812,488	643,034
Instituții publice	906,264	835,198
Persoane fizice	937,965	1,013,163
	2,656,717	2,491,395
Depozite la termen		
Persoane juridice	211,659	34,898
Persoane fizice	2,605,499	2,773,737
	2,817,158	2,808,635
	5,473,875	5,300,030

Banca de Economii S.A.
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2013

15. Datoriile către clienți (continuare)

La 31 Decembrie 2013 suma depozitelor gajate pentru recuperarea creditelor este MDL'000 653 (2012: MDL'000 14,310), iar suma de MDL'000' 87,018 reprezintă depozite-garanții pentru scrisorile de garanții emise de Bancă (2012: MDL'000 1,223).

Portofoliul Băncii de depozite la termen cuprinde depozite ce nu acordă dreptul de a retrage suma depozitului înainte de data scadentei. Pentru astfel de depozite, în caz de retragere a sumei anterior scadentei, dobânda se micșorează la rata depozitelor la cerere și se recalculează pentru toata perioada depozitului. Totodată există depozite pentru care în conformitate cu contractul de depozit, în caz de ridicare prematură se permite calcularea dobânzii la o rata redusă. Ratele de dobândă oferite de Bancă la depozitele în lei moldovenești și valută străină pentru persoanele fizice și juridice au variat după cum urmează:

	31 decembrie 2013		31 decembrie 2012	
	MDL %	Valută străină %	MDL %	Valută străină %
Persoane juridice				
Depozite la vedere	0.00 - 2.00	0.00 - 0.30	2.00 - 4.00	-
Depozite la termen de până la 3 luni	0.00 - 3.00	0.00 - 0.00	-	-
Depozite la termen >3 luni < 1 an	0.00 - 9.25	0.045	0.00 - 9.50	2.50 - 5.50
Depozite la termen de peste 1 an	0.00	0.00 - 5.80	0.00 - 13.00	5.80
Persoane fizice				
Depozite la vedere	0.00 - 9.00	0.15	0.00 - 9.00	0.00 - 0.15
Depozite la termen de până la 3 luni	2.00 - 2.50	1.50 - 2.00	2.00 - 3.00	1.00 - 3.00
Depozite la termen >3 luni < 1 an	2.00 - 9.00	2.50 - 7.00	2.00 - 10.50	3.00 - 5.50
Depozite la termen de peste 1 an	7.00 - 13.00	3.50 - 7.20	8.50 - 15.50	3.50 - 6.75

16. Impozitare

Principalele componente a cheltuielilor privind impozitul pe venit, reconcilierea cheltuielilor amânate privind impozitul pe venit bazate pe rata efectivă de 12% (2012: 12%) și cheltuielile privind impozitul pe venit raportate prin profit sau pierdere sunt următoarele:

	31 Decembrie 2013 MDL'000	31 Decembrie 2012 MDL'000
Profit/ (pierdere) contabil/ă până la impozitare	35,495	(294,855)
La cota impozitului pe venit din Republica Moldova	12%	12%
Cheltuieli așteptate privind impozitul pe venit	4,259	(35,383)
Veniturile neimpozabile /cheltuieli nedeductibile	(7,638)	53,793
(Economii)/ cheltuieli privind impozitul pe venit	(3,379)	18,410
Cheltuielile privind impozitul pe venit cuprind:		
- Cheltuieli privind impozitul pe venit curent	-	-
- Cheltuieli privind impozitul pe venit amânat	(3,379)	18,410
(Economii)/ cheltuieli privind impozitul pe venit	(3,379)	18,410

Banca de Economii S.A.
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2013

16. Impozitare (continuare)

Cheltuielile privind impozitul pe venit amânat rezultate din diferențele temporare sunt sumarizate după cum urmează:

Active (datorii) privind impozitul amânat	Sold la 1 ianuarie 2013 MDL'000	Recunoscute în profit sau pierdere MDL'000	Sold la 31 decembrie 2013 MDL'000
Active			
Credite si avansuri acordate clienților	(70,249)	15,786	(54,463)
Imobilizări corporale	(4,777)	545	(4,232)
Alte active	(961)	(2,223)	(3,184)
Active luate in posesie	(9,904)	1,104	(8,800)
Datorii			
Alte datorii	1,148	(342)	806
Conturi extra-bilanțiere			
Garanții si alte angajamente condiționale	(135)	38	(97)
Pierderi fiscale raportate	42,148	(11,529)	30,619
	(42,730)	3,379	(39,351)
Recunoscute ca:			
Active privind impozitul amânat	43,296	12,063	31,233
Datorii privind impozitul amânat	(86,026)	(15,442)	(70,584)

Impozitul amânat a fost calculat prin aplicarea cotei standard a impozitului pe venit pentru perioada anului 2014 de 12% (2012: 12%).

17. Alte datorii

	31 Decembrie 2013 MDL'000	31 Decembrie 2012 MDL'000
Datorii către sistemele de transfer	7,559	5,907
Conturi de tranzit și suspendate	26,666	39,284
Provizion pentru concediul neutilizat	6,715	9,570
Datorii neaferente dobânzilor	8,951	8,248
Alte datorii	77,483	4,019
	127,374	67,028

Banca de Economii S.A.
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2013

18. Capital social - acțiuni ordinare și acțiuni preferențiale

La 31 decembrie 2013 capitalul acționar constituia 39,456,704 acțiuni ordinare autorizate, emise și în circulație cu o valoare nominală de MDL 5 pe acțiune (31 decembrie 2012: 23,406,764). Capitalul constituit din acțiuni preferențiale reprezenta 302,980 acțiuni preferențiale emise cu o valoare nominală de MDL 1 pe acțiune (31 decembrie 2012: 302,980 acțiuni). Majorarea capitalului social a avut loc în rezultatul emisiunii suplimentare închise în suma totală de MDL'000 80,250, ce constituie 16,049,940 acțiuni nominative ordinare. Toate acțiunile ordinare au drepturi egale de vot și sunt plătite integral.

	31 decembrie 2013		31 decembrie 2012	
	Nr. de acțiuni	MDL'000	Nr. de acțiuni	MDL'000
Acțiuni ordinare	39,456,704	197,284	23,406,764	117,034
Acțiuni preferențiale	302,980	303	302,980	303
		197,587		117,337

La 31 decembrie 2013 și 2012, structura acționarilor Băncii este următoarea:

Acționarul	31 decembrie 2013		31 decembrie 2012	
	Cota	Cota	Cota	Cota
	MDL'000	%	MDL'000	%
Agenția Proprietății Publice	65,862	33	65,862	56
Sisteme Informaționale Integrate SRL	66,653	34	11,470	10
INTERCONTINENT SRL	-	-	10,461	9
ZAO IURIDICESCAIA FIRMA EDINOI ENERGETICESCOI SISTEMI	-	-	5,425	5
OOO DMITROVSCAIA ENERGETICESCAIA COMPANIA	-	-	5,425	5
CARMONDEAN DEVELOPMNET LTD	9,631	5	5,425	5
OOO GARANT-GRUP	9,135	5	5,425	5
CALTECO PRIM SRL	9,113	4	-	-
Vladox Grup SRL	9,460	5	-	-
Alții ce dețin mai puțin de 5% din acțiuni	27,733	14	7,844	5
Total	197,587	100	117,337	100

Deținătorii de acțiuni ordinare primesc dividende declarate la Adunarea Generală Anuală a Acționarilor Băncii și au dreptul de vot proporțional numărului de acțiuni deținute.

Acțiunile preferențiale au o valoare nominală de MDL 1 și au prioritate atunci când dividendele sunt declarate și în caz de lichidare a emitentului. Acțiunile preferențiale nu oferă drept de vot. Toate acțiunile sunt egale în conformitate cu activele reziduale ale Băncii, cu excepția faptului că deținătorii acțiunilor preferențiale participa la un nivel proporțional valorii acțiunilor deținute.

Banca de Economii S.A.
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2013

---

19. Capital de rezervă

În conformitate cu legislația Republicii Moldova, 5% din profitul net al Băncii trebuie să fie alocat în capitalul de rezervă, până în momentul când această rezervă reprezintă 10% din capitalul social al Băncii. Capitalul de rezervă nu poate fi distribuit acționarilor. Capitalul de rezerva poate fi folosit doar pentru acoperirea pierderilor înregistrate de Bancă la încheierea anului financiar și/sau la majorarea capitalului social.

Începând cu anul 2012 Banca formează rezerve generale pentru riscuri bancare, care se constituie cel puțin anual, la sfârșitul anului de gestiune (la situația din 31 decembrie), din profitul nedistribuit până la achitarea impozitelor și a altor plăți obligatorii. Rezervele generale pentru riscuri bancare reprezintă diferența dintre mărimea calculată a reducerilor pentru pierderile la active/angajamente condiționale, conform Regulamentului BNM cu privire la clasificarea activelor și angajamentelor condiționale (nr.231 din 27.10.2011) și mărimea bilanțieră a reducerilor pentru pierderi din deprecierea acelorași active și a provizioanelor pentru pierderi la aceleași angajamente condiționale formate conform Standardelor Internaționale de Raportare Financiară. Aceste rezerve nu pot fi distribuite acționarilor.

20. Gestionarea capitalului

Obiectivul Băncii în gestionarea capitalului este de a proteja posibilitatea Băncii de a continua activitatea în conformitate cu principiul continuității pentru a asigura venituri acționarilor și beneficii altor părți cointeresate, cât și de a menține o structură optimă a capitalului pentru a reduce costul acestuia.

Pentru a menține sau a ajusta structura capitalului, Banca poate ajusta suma dividendelor plătite acționarilor, retrage capitalul, emite acțiuni noi sau să vândă activele pentru reducerea datoriilor. Pe parcursul anului curent nu au fost efectuate modificări în obiective, politici și procese de gestionare a capitalului.

Banca Națională a Moldovei solicită fiecărei bănci sau grup de bănci să dețină cel puțin un nivel minim specificat de capital regulator de MDL'000 200,000 (31 decembrie 2012: MDL'000 200,000) și să mențină suficiența capitalului ponderat la risc de cel puțin 16% (31 decembrie 2012: 16%).

	31 decembrie 2013	31 decembrie 2012
	MDL'000	MDL'000
Active si angajamente condiționale ponderate la risc conform reglementarilor BNM	2,132,410	2,191,272
Capital normativ total conform reglementarilor BNM	555,031	129,667
Suficiența capitalului ponderat la risc conform reglementarilor BNM, %	26.03	5.92

Suficiența capitalului, precum și utilizarea capitalului normativ sunt monitorizate de către conducerea Băncii, utilizând tehnicile bazate pe regulamentele elaborate de către Banca Națională a Moldovei. În 2013 Banca a menținut actual și implementat „Planul detaliat de majorare a capitalului minim necesar și de conformare a coeficientului suficienței capitalului ponderat la risc exigențelor în vigoare”.

Banca de Economii S.A.
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2013

20. Gestionarea capitalului (continuare)

Tabelul de mai jos prezintă modul de calcul a suficienței capitalului pe baza cifrelor SIRF, în conformitate cu reglementările referitoare la calculul suficienței capitalului:

	31 decembrie 2013	31 decembrie 2012
	MDL'000	MDL'000
Nivelul 1 de capital		
Capital statutar, nominal	197,587	117,337
Capital de rezervă	18,752	18,752
Profit nedistribuit și rezerve prudențiale	753,154	717,659
Minus: active necorporale nete	(44,940)	(43,561)
Total pe nivelul 1 de capital	924,553	810,187
Nivelul 2 de capital		
Datorii subordonate	185,010	-
Total capital	1,109,563	810,187
Active ponderate la risc	2,498,278	2,563,990
Rata aferenta nivelului 1	37.01%	31.60%
Rata aferenta nivelelor 1 și 2	44.41%	31.60%

Capitalul reglementat este format din capital de gradul 1, compus din capital acționar, capital suplimentar, capital de rezervă și profit nerepartizat, diminuat cu activele nemateriale, și mărimea calculată dar nerezervată a reducerilor pentru pierderi la active și angajamente condiționale, conform SIRF și instrucțiunilor Băncii Naționale a Moldovei. Altă componentă a capitalului reglementat este capitalul de gradul 2, în care se includ parțial datoriile subordonate.

21. Numerar și echivalente de numerar

În scopul întocmirii situației fluxurilor de trezorerie, numerarul și echivalentele de numerar cuprind următoarele solduri cu scadența inițială de până la 90 de zile:

	31 decembrie 2013	31 decembrie 2012
	MDL'000	MDL'000
Numerar	490,060	475,497
Conturi curente și depozite la bănci	5,639,094	965,161
Valori mobiliare	9,881	992,403
	6,139,035	2,433,061

Banca de Economii S.A.
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2013

22. Venituri și cheltuieli aferente dobânzilor

	2013 MDL'000	2012 MDL'000
Venituri aferente dobânzilor		
Datorii de la BNM și alte bănci	72,685	6,723
Investiții păstrate până la scadență	28,061	73,204
Credite și avansuri acordate băncilor	125	-
Credite și avansuri acordate clienților	177,979	360,908
	278,850	440,835
Cheltuieli aferente dobânzilor		
Datorii către bănci	(14,280)	-
Alte împrumuturi	(7,849)	(1,981)
Datorii către persoanele fizice	(204,952)	(235,102)
Datorii către persoanele juridice și instituții publice	(17,985)	(8,573)
	(245,066)	(245,656)
Venituri nete aferente dobânzilor	33,784	195,179

23. Venituri nete aferente comisioanelor

	2013 MDL'000	2012 MDL'000
Venituri aferente comisioanelor		
Transferuri rapide	10,953	13,325
Decontări prin Moldova-Express	235	226
Transferuri SWIFT persoane fizice	1,796	2,284
Comisioane pentru ținerea conturilor clienților	11,782	15,717
Operațiuni cu numerar	26,945	34,180
Comisioane aferente garanțiilor și acreditivelor	782	1,721
Comisioane aferente valorilor mobiliare	22	60
Comisioane aferente indemnizațiilor	10,465	11,08
Comisioane aferente distribuirii pensiilor	14,492	9,736
Comisioane aferente salariilor	6,327	7,801
Comisioane aferente livrării serviciilor	36,012	27,534
Venituri din operațiuni cu carduri	14,650	7,144
Altele	4,819	9,923
	139,280	140,740
Cheltuieli aferente comisioanelor		
Retrageri de numerar	(13,918)	(11,715)
Cheltuieli aferente tranzacțiilor cu carduri	(9,520)	(7,501)
Plăți	(3,205)	(4,120)
	(26,643)	(23,336)
Venituri nete aferente comisioanelor	112,637	117,404

Banca de Economii S.A.
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2013

24. Venituri nete din operațiuni cu valută străină

	2013	2012
	MDL'000	MDL'000
Venituri nete din tranzacționarea cu valute	52,473	63,407
Diferențe din reevaluarea activelor și datoriilor monetare în valută	(10,856)	(9,366)
	41,617	54,041

25. Alte venituri operaționale

	2013	2012
	MDL'000	MDL'000
Venituri din vânzarea activelor luate în posesie	1,064	787
Venituri din arendă	1,343	1,367
Venituri din amenzile și penalitățile primite	2,043	7,143
Venituri de la scoaterea din uz a imobilizărilor corporale	256	-
Venituri de la comercializarea acțiunilor	11,442	-
Venituri aferente operațiunilor cu instrumente financiare derivate	4,429	-
Altele	1,885	2,560
	22,462	11,857

26. Cheltuieli privind retribuirea muncii și cheltuieli aferente

	2013	2012
	MDL'000	MDL'000
Salarii	84,533	90,677
Prime	-	1,223
Asigurare socială și contribuții	21,317	23,324
Asigurare medicală	2,982	3,245
Provizion pentru concediu neutilizat	(2,854)	(2,865)
Ajutor material	15,768	17,317
Alte cheltuieli aferente retribuirii muncii	1,237	993
	122,983	133,914

Banca face contribuții în fondul de pensii al Republicii Moldova, care sunt calculate din salariul brut și din alte recompense. Aceste contribuții sunt raportate în situația rezultatului global în perioada când salariul corespunzător a fost primit de către angajați.

Banca de Economii S.A.
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2013

27. Cheltuieli generale și administrative

	2013 MDL'000	2012 MDL'000
Cheltuieli administrative și de marketing	15,147	14,203
Cheltuieli poștale și de telecomunicații	6,282	6,109
Cheltuieli privind reparația și întreținerea	14,147	11,655
Cheltuieli de iluminare, încălzire și alimentare cu apă	9,749	9,892
Cheltuieli aferente chiriei	16,182	18,470
Cheltuieli privind contribuții în Fondul de garantare a depozitelor	5,559	6,063
Cheltuieli de transport	181	200
Cheltuieli aferente impozitelor	5,299	5,366
Cheltuieli pentru activități de binefacere	18	41
Casarea activelor luate în posesie	1,991	22,907
Altele	4,587	3,342
	79,142	98,248

28. Garanții și alte angajamente de finanțare

Valoarea agregată a garanțiilor, angajamentelor și a altor elemente extrabilanțiere existente la 31 decembrie 2013 și 31 Decembrie 2012 este:

	31 decembrie 2013 MDL'000	31 decembrie 2012 MDL'000
Acreditiv	-	6,719
Garanții emise:	90,028	30,270
- garanții de executare a contractului	90,010	18,130
- garanții de participare la licitații	18	140
- garanții pentru garantarea obligațiunilor vamale	-	12,000
Angajamente de finanțare	48,536	26,848
	138,564	63,837

În cursul activității economice ordinare, Banca emite garanții și acreditive în favoarea clienților săi. Riscul de creditare a garanțiilor este similar celui generat din activitatea de creditare. În cazul reclamației contra Băncii generată de nerespectarea obligațiilor de către client aferente garanției, aceste instrumente de asemenea prezintă un anumit risc de lichiditate pentru Bancă.

Angajamentele de finanțare reprezintă angajamente contractuale ale Băncii de a oferi credite și avansuri. Angajamentele de finanțare nu necesită în mod obligatoriu o ieșire viitoare de numerar, având în vedere că multe din aceste angajamente vor expira fără a fi finanțate. Tabelul de mai jos reflectă analiza pe maturități a garanțiilor și altor angajamente financiare ale Băncii la 31 decembrie 2013 și 2012:

Banca de Economii S.A.
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2013

28. Garanții și alte angajamente de finanțare (continuare)

31 decembrie 2013	Mai puțin de 1 lună MDL'000	De la 1 la 3 luni MDL'000	De la 3 luni la 1 an MDL'000	De la 1 la 5 ani MDL'000	Mai mult de 5 ani MDL'000	Total MDL'000
Acreditiv	-	-	-	-	-	-
Garanții	9	-	161	89,858	-	90,028
Angajamente de acordare a creditelor	438	830	24,865	22,403	-	48,536
Total	447	830	25,026	112,261	-	138,564

31 decembrie 2012	Mai puțin de 1 lună MDL'000	De la 1 la 3 luni MDL'000	De la 3 luni la 1 an MDL'000	De la 1 la 5 ani MDL'000	Mai mult de 5 ani MDL'000	Total MDL'000
Acreditiv	-	6,719	-	-	-	6,719
Garanții	56	13,000	17,214	-	-	30,270
Angajamente de acordare a creditelor	603	883	15,557	9,805	-	26,848
Total	659	20,602	32,771	9,805	-	63,837

Banca se așteaptă că nu toate obligațiunile și angajamentele contingente vor fi rezolvate înainte de expirarea contractuală.

29. Angajamente de capital

La 31 decembrie 2013 și 2012 nu au existat angajamente de capital.

30. Datorii contingente

La 31 decembrie 2013 Banca este pârât într-o serie de procese juridice generate din activitatea ordinară corporativă. În opinia conducerii și a departamentului juridic al Băncii probabilitatea pierderii este mică.

31. Rezultatul pe acțiune

	Acțiuni ordinare emise	Profit anual MDL'000	Rezultatul pe acțiune de bază și diluat MDL
La 31 decembrie 2013	39,456,704	35,495	0.90
La 31 decembrie 2012	23,406,764	(313,265)	-13.38

Banca de Economii S.A.
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2013

32. Valoare justă a instrumentelor financiare

Valoarea justă reprezintă valoarea cu care un activ poate fi tranzacționat sau o datorie poate fi stinsă între părți independente în cazul unei tranzacții cu prețul determinat obiectiv.

	Valoarea de bilanț 31 decembrie 2013 MDL'000	Valoarea justă MDL'000	Valoarea de bilanț 31 decembrie 2012 MDL'000	Valoarea justă MDL'000
Active financiare				
Conturi curente și depozite la bănci	4,989,808	4,989,808	567,335	567,335
Credite și avansuri acordate clienților	1,213,417	1,681,278	2,229,067	2,794,795
Active financiare disponibile pentru vânzare	10,492	10,492	9,342	9,342
Datorii financiare				
Datorii către bănci	952,463	952,463	1,627	1,627
Datorii către clienți	5,473,875	5,473,875	5,300,030	5,301,309

(i) Credite și avansuri acordate băncilor

Credite și avansuri acordate băncilor includ plasamente interbancare și credite. Valoarea justă a plasamentelor cu rată flotantă a dobânzii și a depozitelor overnight aproximează cu valoarea lor de bilanț. Valoarea justă estimată a plasamentelor cu rata fixă a dobânzii se determină pe baza fluxurilor de mijloace bănești actualizate, utilizând rata de piață a dobânzii la instrumente similare, cu aceleași riscuri de credit și scadență.

(ii) Credite și avansuri acordate clienților

Creditele și avansurile acordate clienților sunt prezentate la valoarea netă a provizionului privind deprecierea creditelor. Valoarea justă estimată a creditelor acordate clienților reprezintă valoarea actualizată a fluxurilor bănești viitoare estimate. Fluxurile bănești viitoare sunt actualizate pe baza ratei de piață, pentru a determina valoarea justă a creditor și avansurilor acordate clienților.

(iii) Investiții păstrate până la scadenta

Valoarea justă a investițiilor păstrate la scadenta aproximează valoarea contabilă. În principal aceste plasamente sunt plasament făcute la Banca Națională a Moldovei.

(iv) Obligațiuni financiare, incluzând disponibilități datorate altor bănci și datorii către clienți

Valoarea justă a împrumuturilor cu rată flotantă se aproximează cu valoarea lor de bilanț. Valoarea justă estimată a depozitelor cu dobândă fixă și alte obligațiuni financiare, pentru care nu există prețuri de piață, se determină pe baza fluxurilor bănești viitoare actualizate, utilizând rata dobânzii pentru noi instrumente cu scadență rămasă similară.

Rata dobânzii utilizată pentru a actualiza fluxurile de mijloace bănești (rata medie pe piață pentru active conform statisticii BNM la data de 31 decembrie 2013) este reflectată în tabelul următor:

	31 decembrie 2013		31 decembrie 2012	
	% MDL	% valută	% MDL	% valută
Credite acordate clienților				
Persoane juridice	12.06	8.33	11.24	7.87
Persoane fizice	12.37	8.3	13.73	8.39
Depozite și conturi curente				
Persoane juridice	7.66	3.8	9.57	4.58
Persoane fizice	9.09	5.39	10.97	6.20

Banca de Economii S.A.
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2013

33. Părți afiliate

În cursul activității economice ordinare pe parcursul anului Banca a desfășurat o serie de tranzacții bancare și nebancale cu părți afiliate. Aceste tranzacții includ acordarea creditelor, deschiderea depozitelor, finanțarea comerțului, achitarea unor plăți, tranzacții cu valuta străină și procurarea de bunuri și servicii de la părți afiliate. S-au acordat credite angajaților și altor părți afiliate la ratele de piață.

Banca considera următoarele părți ca părți afiliate:

- Președintele băncii;
- Membrii Consiliului Băncii și Comisiei de Cenzori
- Vice-președinții;
- Contabilul șef;
- Directorii de filiale;
- Rudele de gradul întâi persoanelor menționate mai sus;
- Întreprinderile afiliate la persoanele menționate mai sus.

Mai jos sunt prezentate soldurile și tranzacțiile cu părțile afiliate pe parcursul anului:

	Credite la finele anului MDL'000	Depozite la finele anului MDL'000	Overnight la finele anului MDL'000	Venituri afere dobân șilor și comisio anelor MDL'000	Cheltuieli afere dobân șilor și comisio anelor MDL'000	Venituri neafere dobân șilor MDL'000
2013	615	4,641	303,688	12,753	304	-
2012	820	5,279	-	94	403	-

Termene și condiții privind tranzacțiile cu părțile afiliate

Soldurile menționate mai sus sunt rezultatul derulării activității economice ordinare. Dobânzile percepute părților afiliate și de către acestea sunt la rate comerciale normale. Creditele oferite angajaților sunt acordate la ratele de piață. Nu au fost înregistrate contracte de garanții oferite persoanelor afiliate aferente datoriilor sau creanțelor. La 31 decembrie 2013 Banca nu a constituit provizioane pentru datoriile incerte aferente sumelor deținute de părțile afiliate (2012: nul).

Remunerarea Directorilor

Managementul executiv la 31 decembrie 2013 a fost remunerat în valoare totală de MDL'000 5,550 (anul 2012: MDL'000 6,403).

Expunerile cu întreprinderi de stat

În anul 2012 și pe parcursul anului 2013 Guvernul Republicii Moldova a deținut control și influență semnificativă asupra activității Băncii, prin intermediul Agenției Proprietății Publice (vezi nota 18). De asemenea, Banca a efectuat, în cadrul activității sale ordinare, un șir de tranzacții bancare în condiții de piață, cu entități guvernamentale, care se afla sub control comun al statului, împreună cu Banca. Acestea au inclus decontări, acordarea creditelor, acceptarea depozitelor și operații cu valută străină.

34. Gestionarea riscurilor

Secțiunea oferă detalii privind expunerea Băncii la risc și descrie metodele utilizate de conducere pentru a controla riscurile.

Activitățile Băncii o expun la o varietate de riscuri financiare și aceste activități implică analiza, evaluarea, acceptarea și dirijarea unui nivel sau a unei combinații de riscuri. Asumarea riscului este esențială activității financiare, și riscurile operaționale sunt o consecință inevitabilă al acestui fapt. Ca rezultat, scopul Băncii este de a atinge o balanță rezonabilă între risc și rentabilitate și de a reduce potențialele efecte adverse care să afecteze performanța financiară a Băncii.

Politicile de gestionarea riscurilor Băncii au ca scop identificarea și analiza acestor riscuri, stabilirea unor limite și controale adecvate, monitorizarea riscurilor și respectarea acestor limite prin utilizarea unor sisteme informaționale actualizate și sigure. Banca în mod regulat își revizuieste politicile de gestionare a riscurilor și sistemele informaționale pentru ca acestea să reflecte ultimele modificări pe piețe, produse și să corespundă tendințelor actuale.

Cele mai importante tipuri de riscuri financiare, la care este expusă Banca sunt:

- Riscul de credit
- Riscul de lichiditate
- Riscul valutar
- Riscul ratei dobânzii

34.1 Riscul de credit

Banca se expune riscului de credit, care este riscul că partea contractată va aduce un prejudiciu financiar Băncii ca rezultat al neonorării unei obligații. Riscul de creditare este cel mai important risc pentru activitatea Băncii și drept consecință Conducerea Băncii supraveghează cu atenție expunerea sa la riscul de creditare. Expunerile la risc sunt prezente, în special, în activitățile de împrumut cum ar fi împrumuturi și avansuri, și în activitățile de investiții care suplinesc portofoliu Băncii cu obligațiuni și alte valori mobiliare. Riscul de creditare mai este prezent în instrumentele financiare extra-bilanțiere cum ar fi angajamentele de creditare.

Banca structurează nivelurile riscului de credit la care se expune prin stabilirea limitelor asupra nivelului de risc acceptat în relația sa cu un debitor, un grup de debitori sau segmente de industrie. Astfel de riscuri sunt monitorizate continuu și se supun unei analize anuale sau unei analize mai frecvente. Limitele nivelului riscului de creditare pe produs și industrie sunt aprobate de către Consiliul Băncii.

Expunerea Băncii la risc, legată de un debitor, inclusiv bănci și brokeri, este restricționată de sub-limite care acoperă riscurile bilanțiere și extrabilanțiere, și limitele riscului zilnic aferente instrumentelor comerciale, cum ar fi contractele de schimb valutar – tip forward. Expunerile curente sunt monitorizate zilnic, fiind comparate cu limitele stabilite.

Banca intră în tranzacții doar cu acele părți care au demonstrat o bonitate satisfăcătoare și obține gajul necesar. La eliberarea creditelor Banca se conformează cerințelor Politicii de creditare care se aprobă anual de către Consiliul Băncii. În perioada ulterioară datei bilanțului acestor situații financiare, inclusiv în anul 2014, conducerea Băncii estimează că vor exista în continuare o serie de expuneri pentru care se va efectua prelungirea perioadelor pe care au fost acordate inițial. Expunerea la riscul de creditare este supravegheată printr-o analiză regulată a abilității debitorilor și a potențialilor debitori de a efectua achitățile necesare de dobânda și de credit și prin schimbarea limitelor de creditare, dacă este necesar.

Expunerea la riscul de creditare este, de asemenea, parțial supravegheată prin obținerea garanțiilor asigurate, corporative și individuale. Majoritatea concentrărilor de riscuri de credit sunt generate de amplasarea și tipul clientului în raport cu investițiile, creditele și garanțiile acordate de Bancă. Activitatea de creditare a Băncii se desfășoară în Republica Moldova. Abilitatea debitorilor de a-și rambursa datoriile depinde de un șir de factori, inclusiv solvabilitatea financiară a fiecărui debitor în parte, precum și a economiei Republicii Moldova în ansamblu. Portofoliul de credite cuprinde 894 de contracte de credit acordate persoanelor juridice și persoanelor fizice (2012: 1.433). Gestionarea riscului de credit se face cu regularitate prin urmărirea atentă a respectării limitelor de creditare, prin evaluarea bonității debitorilor și respectarea unor politici conservatoare de constituire a provizioanelor.

Banca de Economii S.A.
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2013

34. Gestionarea riscurilor (continuare)

34.1. Riscul de credit (continuare)

Angajamente de creditare

Scopul principal al acestor instrumente este de a garanta eliberarea mijloacelor financiare clientului la cererea acestuia. Garanțiile și acreditivele stand-by, care reprezintă asigurări irevocabile ale Băncii de a efectua plățile necesare în cazul insolvenței unuia din clienți, poartă același risc ca și creditele. Acreditivul documentar și comercial, reprezentând angajamentele scrise ale Băncii privind autorizarea unei terțe persoane de a retrage bani din Bancă în limitele și condițiile strict specificate, sunt garantate prin stocurile de mărfuri la care se referă și, de aceea, poartă un risc mai mic decât creditarea directă.

Angajamentele privind extinderea creditului reprezintă părți neutilizate din autorizațiile de acordare a creditelor sub formă de împrumuturi, garanții sau acreditive. Cât privește riscul de creditare aferent obligațiilor de extindere a creditelor, Banca este expusă unei pierderi potențiale, în mărimea egală cu angajamentele neutilizate. Totodată, valoarea pierderii potențiale este mai mică decât totalul angajamentelor neutilizate, deoarece majoritatea angajamentelor de acordare a creditelor depind de clienții ce mențin un anumit standard de creditare. Banca monitorizează termenul de scadență al angajamentelor de acordare a creditelor, deoarece angajamentele pe termen lung sunt cu un grad de risc mai ridicat decât angajamentele pe termen scurt.

Expunerea maximă la riscul de credit fără garanții deținute sau orice ameliorare a rating-ului de credit:

	Note	31 decembrie 2013 MDL'000	31 decembrie 2012 MDL'000
Conturi la Banca Națională	6	931,839	662,968
Conturi curente și depozite la bănci	7	4,989,808	567,335
Credite și avansuri acordate clienților	8	1,213,417	2,229,067
Investiții păstrate până la scadență	9	401,583	1,836,057
Alte active	12	30,931	29,835
Total		7,567,578	5,325,262
Acreditiv	28	-	6,719
Garanții emise	28	90,028	30,270
Angajamente de finanțare	28	48,536	26,848
Total		138,564	63,837
Expunere maximă la riscul de credit		7,706,142	5,389,099

Tabelul de mai sus reprezintă cazul unui scenariu pesimist aferent riscului de credit al Băncii la 31 decembrie 2013 și 2012, fără a lua în considerație orice gaj deținut sau alte majorări de credite anexate. Pentru partea de activ a bilanțului contabil, expunerea sus menționată se bazează pe valoarea contabilă netă raportată în situația poziției financiare.

Cum este menționat mai sus, 65% din expunerea maximă la riscul de credit rezultă din conturi curente și depozite la bănci (2012: 11%); credite și avansuri acordate clienților 16% (2012: 41%).

Concentrația expunerii maxime la riscul de credit

Concentrația expunerii la risc este gestionată la nivel individual de client/contra parte și sector de industrie. Expunerea maximă la riscul de credit pentru orice client sau grupa de clienți afiliați la data gestionării a fost de MDL'000 104,853 (la 31 decembrie 2012: MDL'000 464,958) fără a lua în calcul gajul deținut sau alte garanții. În calitate de gaj au fost luate bunuri imobile, mijloace fixe și mijloace de transport, la valoarea totală de gaj de MDL'000 112,649.

Pentru analiza concentrării semnificative la riscul de creditare la nivel industrial vezi Nota 8.

Banca de Economii S.A.
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2013

34. Gestionarea riscurilor (continuare)

34.1 Riscul de creditare (continuare)

Creditele și avansurile sunt prezentate sumar mai jos:

	31 decembrie 2013			31 decembrie 2012		
	Corporativi	Persoane	Total	Corporativi	Persoane	Total
		fizice			fizice	
MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	
Nerestante și nedepreciate individual	699,804	9,752	709,556	885,933	15,804	901,737
Restante dar nedepreciate individual	167,286	600	167,886	291,942	3,318	295,260
Depreciate individual	819,491	5,354	824,845	1,490,932	5,080	1,496,012
Total	1,686,581	15,706	1,702,287	2,668,807	24,202	2,693,009

(i) Credite și avansuri nerestante și nedepreciate individual

Calitatea portofoliului de credite și avansuri nerestante și nedepreciate individual poate fi evaluat prin referință la sistemul de evaluare al Băncii. Calitatea activelor financiare este gestionată de Banca prin utilizarea ratingurilor interne de credit. Tabelul de mai jos prezintă calitatea creditelor pe clase de active pentru categoria "Nerestante și nedepreciate individual" expuse la riscul de credit, pe baza sistemului intern de rating de credit.

	31 decembrie 2013			31 decembrie 2012		
	Corporativi	Persoane	Total	Corporativi	Persoane	Total
		fizice			fizice	
MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	
Standard	18,610	7,916	26,526	370,130	9,805	379,935
Supravegheat	605,822	1,670	607,492	511,835	5,603	517,438
Substandard	75,372	162	75,534	3,968	383	4,351
Dubios	-	-	-	-	13	13
Compromis	-	4	4	-	-	-
Total	699,804	9,752	709,556	885,933	15,804	901,737

O descriere succintă a categoriilor de evaluare utilizate de către Bancă este prezentată mai jos:

Standarde – sunt credite nerestante, pentru care toate condițiile contractuale sunt totalmente îndeplinite și nu sunt motive ce ar indica că Banca în prezent sau în viitor ar putea suferi pierderi.

Supravegheate – credite ce prezintă probleme potențiale datorită situației financiare a contra-agentului sau acoperirea cu gaj necesită atenție din partea conducerii Băncii.

Substandarde – credite cu un risc mai mare de pierderi din cauza situației financiare nefavorabile sau din cauza înrăutățirii acesteia, acoperirea cu gaj insuficientă sau care se înrăutățește, alți factori nefavorabili, ce pot provoca pierderi dacă nu sunt soluționați.

Dubioase – credite problematice ce reduc probabilitatea onorării obligațiilor curente și viitoare aferente creditului, ce este cauzată de circumstanțele și condițiile actuale. Probabilitatea pierderilor este extrem de mare, dar există anumiți factori importanți, concreți și bine argumentați, care în curând se vor realiza și care pot contribui la ameliorarea situației de rambursare a creditului.

Compromis – credite care nu pot satisface creanțele actuale/viitoare ale băncii sau persistă alți factori așa ca proces de lichidare, lipsa gajului, recupezarea plăților se face cu întârziere de 361 de zile și mai mult, s.a.

Banca de Economii S.A.
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2013

34. Gestionarea riscurilor (continuare)

34.1. Riscul de creditare (continuare)

(ii) Credite și avansuri restante dar nedepreciate individual

Credite și avansurile cu o restanță mai mică de 90 de zile nu sunt considerate depreciate individual, doar dacă există altă informație ce ar indica contrariul. Volumul brut al creditelor și avansurilor restante dar nedepreciate individual după tipul clienților este prezentat mai jos:

31 decembrie 2013	Până la 30 zile	De la 31 la 60 zile	De la 61 la 90 zile	Peste 91 zile	Total
	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000
Corporativi	64,350	51,839	7,362	43,735	167,286
Persoane fizice	113	3	1	483	600
Total	64,463	51,842	7,363	44,218	167,886

31 decembrie 2012	Până la 30 zile	De la 31 la 60 zile	De la 61 la 90 zile	Peste 91 zile	Total
	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000
Corporativi	90,591	167,768	6,892	26,691	291,942
Persoane fizice	633	30	24	2,631	3,318
Total	91,224	167,798	6,916	29,322	295,260

Banca dispune de gaj asupra împrumuturilor și avansurilor acordate clienților sub forma de disponibilități imobiliare, stocurile de material și utilaj, de asemenea și garanțiile corporative și depozite de numerar. Înainte de acordare a creditelor și avansurilor, valoarea justă a gajului se stabilește în baza unor tehnici de evaluare utilizate pentru activele corespunzătoare. În perioadele ulterioare, valoarea justă este corectată la valoarea de piață sau comparată cu activele similare.

(iii) Credite și avansuri depreciate individual

La 31 decembrie 2013 Banca deținea credite și avansuri depreciate individual în sumă de MDL'000 824,845 (la 31 decembrie 2012: MDL'000 1,496,012). Valoarea justă a gajului pe care Banca îl deține, aferent creditelor depreciate individual la 31 decembrie 2013, este de MDL'000 644,380 (2012: MDL'000 1,436,706). Gajul constă preponderent din imobil locativ, comercial, terenuri și alte proprietăți.

(iv) Credite și avansuri restructurate/prorogate/renegociate

Tabelul de mai jos prezintă valoarea creditelor renegociate/restructurate deținute de Bancă.

31 decembrie 2013	Standarde	Supravegheate	Substandarde	Total
	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000
Corporativi	-	267,012	73,555	340,567
Persoane fizice	-	1,101	-	1,101
Total	-	268,113	73,555	341,668

31 decembrie 2012	Standarde	Supravegheate	Sub standarde	Total
	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000
Corporativi	351	353,770	5,395	359,516
Persoane fizice	-	1,500	-	1,500
Total	351	355,270	5,395	361,016

Banca de Economii S.A.
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2013

34. Gestionarea riscurilor (continuare)

34.1 Riscul de creditare (continuare)

Tabelul de mai jos prezintă cele mai mari expuneri ale Băncii la riscul de credit, la valoarea lor contabilă împărțite pe regiuni geografice la 31 decembrie 2013 și 31 Decembrie 2012. În acest tabel, Banca a alocat expunerile pe regiuni în conformitate cu țara de domiciliu a partenerilor săi.

Concentrarea activelor și datoriilor Băncii, pe țări este prezentată mai jos:

	31 decembrie 2013		31 Decembrie 2012	
	Total active MDL'000	Total datorii MDL'000	Total active MDL'000	Total datorii MDL'000
Moldova	5,508,249	6,668,796	6,005,092	5,704,441
Statele UEM	12,486	2,084	498,043	2,979
Alte state membre UE	113,231	654,284	2,375	1,136
SUA	157,855	1,791	67,278	2,302
Offshore	1,277	341	-	30
Alte țări	2,708,434	204,743	12,945	21,097
	8,501,532	7,532,039	6,585,733	5,731,985

34.2. Riscul de piață

Economia Republicii Moldova continuă să fie caracterizată de o piață în tranziție. Caracteristicile includ, dar nu sunt limitate de existența unei valute care nu este liber convertibilă în afara țării, unui nivel scăzut de lichiditate al piețelor publice și private de capital, a variației ratei dobânzii cât și a unei inflații sporite.

Adițional, sectorul serviciilor financiare în Republica Moldova este vulnerabil la fluctuațiile de valută adverse și la condițiile economice.

Previțiunile pentru stabilitatea viitoare a Republicii Moldova sunt în mare măsură dependente de eficiența măsurilor economice luate de Guvern, împreună cu schimbări ce țin de cadrul legal și reglementar.

Banca se expune riscului de piață, care este riscul că valoarea justă a fluxurilor ulterioare de numerar al unui instrument financiar va oscila în urma schimbărilor în prețurile de piață. Riscul de piață apare ca rezultat al pozițiilor deschise în rata dobânzii, valută și instrumente de capital, toate fiind expuse mișcării generale sau specifice ale pieții și schimbărilor în nivelul volatilității a ratelor de piață sau prețuri cum ar fi ratele dobânzilor, varietatea de creditare, ratele de schimb valutar și cotațiile valorilor mobiliare. Banca desparte expunerea la riscul de piață în portofolii de comercializare și portofolii altele decât cele de comercializare.

34.2.1 Riscul valutar

Riscul valutar este riscul de pierdere, care apare ca urmare a modificărilor în ratele de schimb.

Pe parcursul anului 2013, moneda națională a înregistrat o depreciere graduală, respectiv pentru a se asigura împotriva riscului valutar, Banca a menținut o poziție valutară deschisă lungă.

Analiza sensibilității la riscul valutar

Banca a efectuat analiza sensibilității riscului valutar la care este expusă Banca în mod rezonabil la 31 decembrie 2013 indicând modul în care situația rezultatului global ar fi fost afectat de modificările posibile în urma acestui risc.

Banca de Economii S.A.
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2013

34. Gestionarea riscurilor (continuare)

34.2 Riscul de piață (continuare)

34.2.1 Riscul valutar (continuare)

Tabelele de mai jos indică valutele față de care Banca are expunere sporită la riscul valutar, la 31 decembrie 2013 și 31 decembrie 2012 pe posturile de bilanț sensibile la modificările ratelor valutare. Analiza reprezintă efectul unei schimbări rezonabile posibile în ratele de schimb față de leul moldovenesc, iar celelalte variabile rămân constante:

Decalaj valutar	Valoarea echivalent MDL'000	Creșterea posibilă a ratelor %	Efectul MDL'000	Diminuarea posibilă a ratelor %	Efectul MDL'000
la 31 decembrie 2013					
EUR	246,374	5%	12,319	-5%	(12,319)
USD	1,116,411	5%	55,821	-5%	(55,821)
Decalaj valutar	Valoarea echivalent MDL'000	Creșterea posibilă a ratelor, în %	Efectul MDL'000	Diminuarea posibilă a ratelor, în %	Efectul MDL'000
la 31 decembrie 2012					
EUR	(165,094)	5%	(8,255)	-5%	8,255
USD	45,997	5%	2,300	-5%	(2,300)

Banca de Economii S.A.
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2013

34. Gestionarea riscurilor (continuare)

34.2 Riscul de piață (continuare)

34.2.1. Riscul valutar (continuare)

Mai jos este prezentată structura bilanțului contabil pe valute și analiza sensibilității riscului valutar la care Banca este expusă:

	31 decembrie 2013				
	Total MDL'000	MDL MDL'000	EUR MDL'000	USD MDL'000	Altele MDL'000
ACTIVE					
Numerar	490,060	333,871	84,522	37,464	34,203
Conturi la Banca Națională	931,839	659,842	218,392	53,605	-
Conturi curente, depozite la bănci și echivalente de numerar	4,989,808	1,276,206	1,151,205	2,550,204	12,193
Credite și avansuri acordate clienților	1,213,417	643,872	447,369	122,176	-
Active financiare disponibile pentru vânzare	10,492	10,492	-	-	-
Investiții păstrate până la scadență	401,583	401,583	-	-	-
Imobilizări corporale	217,721	217,721	-	-	-
Imobilizări necorporale	44,940	44,940	-	-	-
Alte active	201,672	193,418	3,001	2,841	2,412
Total active	8,501,532	3,781,945	1,904,489	2,766,290	48,808
DATORII					
Datorii către bănci	952,463	358,226	-	594,237	-
Alte împrumuturi	937,731	277,428	-	660,303	-
Datorii către clienți	5,473,875	3,492,534	1,583,064	394,189	4,088
Datorii curente privind impozitul pe venit	1,245	1,245	-	-	-
Datorii amânate privind impozitul pe venit	39,351	39,351	-	-	-
Alte datorii	127,374	49,034	75,051	1,150	2,139
Total datorii	7,532,039	4,217,818	1,658,115	1,649,879	6,227
DECALAJ	969,493	(435,873)	246,374	1,116,411	42,581

Banca de Economii S.A.
NOTE EXPLICATIVE LA SITUATIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2013

34. Gestionarea riscurilor (continuare)

34.2 Riscul de piață (continuare)

34.2.1 Riscul valutar (continuare)

	31 decembrie 2012				
	Total MDL'000	MDL MDL'000	EUR MDL'000	USD MDL'000	Altele MDL'000
ACTIVE					
Numerar	475,497	247,330	174,963	36,375	16,829
Conturi la Banca Națională	662,968	400,054	206,515	56,399	-
Conturi curente, depozite la bănci și echivalente de numerar	567,335	2	481,592	72,625	13,116
Credite și avansuri acordate clienților	2,229,067	1,282,480	640,949	305,638	-
Active financiare disponibile pentru vânzare	9,342	9,342	-	-	-
Investiții păstrate până la scadență	1,845,399	1,845,399	-	-	-
Imobilizări corporale	239,360	239,360	-	-	-
Imobilizări necorporale	43,561	43,561	-	-	-
Alte active	513,204	498,076	9,437	4,254	1,437
Total active	6,585,733	4,565,604	1,513,456	475,291	31,382
DATORII					
Datorii către bănci	1,627	-	-	1,627	-
Alte împrumuturi	319,443	313,388	-	6,055	-
Datorii către clienți	5,300,030	3,195,138	1,674,748	419,692	10,452
Datorii curente privind impozitul pe venit	1,127	1,127	-	-	-
Datorii amânate privind impozitul pe venit	42,730	42,730	-	-	-
Alte datorii	67,028	60,249	3,802	1,918	1,059
Total datorii	5,731,985	3,612,632	1,678,550	429,292	11,511
DECALAJ	853,748	952,972	(165,094)	45,999	19,871

34.2.2 Riscul ratei dobânzii

Riscul ratei dobânzii este riscul de pierdere generat din modificările în ratele de dobândă. Riscul ratei dobânzii constă în riscul fluctuațiilor valorii unui instrument financiar ca rezultat al modificărilor ratelor dobânzii pe piața inter-bancară și riscul decalajului între maturități pentru activele și pasivele cu dobândă.

Fluctuațiile ratei dobânzii pot afecta profitul Băncii, valoarea economică a activelor, obligațiilor și elementelor extrabilanțiere. Astfel, perioada efectivă a ratei dobânzii stabilită pentru un instrument financiar indică gradul de risc al Băncii față de riscul ratei dobânzii. Banca restabilește costul activelor și datoriilor. Instrumentele financiare au rata dobânzii de pe piață, prin urmare valoarea justă nu diferă semnificativ față de valoarea contabilă.

Banca acorda credite și accepta depozite atât la rata dobânzii fixă cât și la cea variabilă. Creditele la rata variabilă acordate clienților precum și depozitele de la clienți reprezintă instrumente pentru care Banca deține dreptul de a modifica unilateral rata dobânzii în conformitate cu modificările ratelor de piață. Banca informează clienții săi cu 15 zile înainte de efectuarea modificărilor. Utilizând aceste instrumente Banca își asigură expunerea la riscul ratei dobânzii și gestionează impactul din partea pieții asupra raportului privind rezultatele financiare.

Banca de Economii S.A.
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2013

34. Gestionarea riscurilor (continuare)

34.2 Riscul de piață (continuare)

34.2.2 Riscul ratei dobânzii (continuare)

Conform evoluției interne și externe a pieței financiare Banca prognozează evoluția ratelor dobânzii pentru activele și datoriile sale și impactul acestor posibile schimbări asupra venitului net din dobânzi. Banca estimează o fluctuație de +/- 1.0 și +/-0.50 puncte procentuale de a fi rezonabilă pentru 2013 și 2012:

	Creșterea în puncte procentuale	Sensibilitatea venitului net din dobânzi, MDL'000	Descreșterea în puncte procentuale	Sensibilitatea venitului net din dobânzi, MDL'000
2013	+1.0	2,048	-1.0	(2,048)
	+0.5	1,024	-0.5	(1,024)
2012	+1.0	1,162	-1.0	(1,162)
	+0.5	581	-0.5	(581)

Tabelele de mai jos prezintă expunerea Băncii la riscul ratei dobânzii la 31 decembrie 2013 și 31 decembrie 2012. În tabele de mai jos sunt incluse activele și datoriile Băncii la valoarea lor de bilanț, clasificate după data cea mai apropiată între data contractuală de schimbare a ratei sau data scadenței:

Banca de Economii S.A.
NOTE EXPLICATIVE LA SITUATIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2013

34. Gestionarea riscurilor (continuare)

34.2. Riscul de piață (continuare)

34.2.2. Riscul ratei dobânzii (continuare)

31 decembrie 2013

	Mai puțin de 1 luna		De la 1 luna până la 3 luni		De la 3 luni până la 1 an		De la 1 la 5 ani		Mai mult de 5 ani		Nepurtătoare de dobândă MDL'000
	Total MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	
ACTIVE											
Numerar	490,060	-	-	-	-	-	-	-	-	-	490,060
Conturi la Banca Națională	931,839	931,839	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Conturi curente și depozite la bănci	4,989,808	4,927,642	54,005	-	-	-	-	-	-	-	8,161
Credite și avansuri acordate clienților	1,213,417	1,068,581	-	-	-	-	-	-	-	-	144,836
Active financiare disponibile pentru vânzare	10,492	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10,492
Active financiare deținute până la scadență	401,583	83,536	100,663	123,043	94,341	-	-	-	-	-	217,721
Imobilizări corporale	217,721	-	-	-	-	-	-	-	-	-	44,940
Imobilizări necorporale	44,940	-	-	-	-	-	-	-	-	-	201,672
Alte active	201,672	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Total active	8,501,532	7,011,598	154,668	123,043	94,341	-	-	-	-	-	1,117,882
DATORII											
Datorii către bănci	952,463	952,412	-	-	-	-	-	-	-	-	51
Alte împrumuturi	937,731	98,598	23,285	69,857	93,141	652,850	-	-	-	-	-
Datorii către clienți (dobândă variabilă)	4,817,250	3,901,615	-	-	-	-	-	-	-	-	915,635
Datorii către clienți (dobândă fixă)	656,625	656,625	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Datorii curente privind impozitul pe venit	1,245	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,245
Datorii amânate privind impozitul pe venit	39,351	-	-	-	-	-	-	-	-	-	39,351
Alte datorii	127,374	285	-	-	-	-	-	-	-	-	127,089
Total datorii	7,532,039	5,609,535	23,285	69,857	93,141	652,850	-	-	-	-	1,083,371
Decalaje în dobândă	969,493	1,402,063	131,383	53,186	1,200	(652,850)	-	-	-	-	34,511
Decalaje în dobândă, cumulativ	1,402,063	1,533,446	1,586,632	1,587,832	934,982	934,982	-	-	-	-	969,493

Banca de Economii S.A.
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
 Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2013

34. Gestionarea riscurilor (continuare)

34.2. Riscul de piață (continuare)

34.2.2. Riscul ratei dobânzii (continuare)

31 decembrie 2012	Total		Mai puțin de 1 luna		De la 1 luna până 3 luni		De la 3 luni până la 1 an		De la 1 la 5 ani		Mai mult de 5 ani		Nepurtătoare de dobândă	
	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000
ACTIVE														
Numerar	475,497	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	475,497
Conturi la Banca Națională	662,968	662,968	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Conturi curente și depozite la bănci	567,335	567,335	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Credite și avansuri acordate clienților	2,229,067	2,187,267	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	41,800
Active financiare disponibile pentru vânzare	9,342	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9,342
Active financiare deținute până la scadență	1,845,399	1,063,323	243,387	243,387	352,406	352,406	93,142	93,142	93,141	93,141	-	-	-	-
Imobilizări corporale	239,360	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	239,360
Imobilizări necorporale	43,561	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	43,561
Alte active	513,204	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	513,204
Total active	6,585,733	4,480,893	243,387	243,387	352,406	352,406	93,142	93,142	93,141	93,141	-	-	-	1,322,764

DATORII

Datorii către bănci	1,627	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,627
Alte împrumuturi	319,443	40,018	23,286	23,286	69,856	69,856	186,283	186,283	-	-	-	-	-	-
Datorii către clienți (dobândă variabilă)	5,266,516	4,232,669	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,033,847
Datorii către clienți (dobândă fixă)	33,514	33,514	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Datorii curente privind impozitul pe venit	1,127	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,127
Datorii amânate privind impozitul pe venit	42,730	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	42,730
Alte datorii	67,028	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	67,028
Total datorii	5,731,985	4,306,201	23,286	23,286	69,856	69,856	186,283	186,283	-	-	-	-	-	1,146,359
Decalaje în dobândă	853,748	174,692	220,101	220,101	282,550	282,550	(93,141)	(93,141)	93,141	93,141	-	-	-	176,405
Decalaje în dobândă, cumulativ		174,692	394,793	394,793	677,343	677,343	584,202	584,202	677,343	677,343	-	-	-	853,748

34. Gestionarea riscurilor (continuare)

34.3. Riscul operațional

Banca dispune de un sistem eficient de management. Acesta include o structură organizațională clară cu responsabilități bine definite, transparentă și coerentă, identificarea eficientă a riscurilor, administrare, procese de monitorizare și raportare și un mecanism adecvat de control intern ce presupune gestionare și proceduri contabile eficiente.

Banca respectă prevederile referitor la administrarea riscului operațional din cadrul reglementărilor și altor documente, precum și recomandările emise de Banca Națională a Moldovei.

34.4. Riscul lichidității

Banca este expusă la cerințele zilnice de lichidități din conturile curente, depozitele la termen, închiderea conturilor de credit și a garanțiilor. Banca nu menține resurse bănești în numerar pentru a satisface toate aceste cerințe. Din practică, un nivel minim de reinvestire a activelor scadente poate fi prevăzut cu un grad înalt de certitudine.

Procesul de supraveghere a coinciderii sau a ne coinciderii scadențelor pentru active și datorii este esențial pentru conducerea Băncii. Este neobișnuit pentru instituțiile financiare să atingă o balanță perfectă, deoarece afacerile care implică tranzacții sunt de diverse tipuri și nu se bazează pe termeni siguri. O poziție deschisă crește profitabilitatea, dar în același timp mărește și riscul de pierderi.

Scadențele activelor și datorii și posibilitatea de a le înlocui la un cost acceptabil, datorii cu dobândă la termenul lor de scadență sunt factori importanți în evaluarea lichidității Băncii și a expunerii Băncii la schimbări ale ratelor dobânzii și de schimb valutar.

Ținând cont de nivelul coeficienților de reînnoire a bazei de resurse atrase de la clienți, în pofida existenței unui număr substanțial de depozite care își ating scadența în următoarele trei luni, diversificarea acestor depozite după număr și tip și experiența Băncii a anilor precedenți, poate fi considerat că aceste depozite oferă o sursă de finanțare stabilă și pe termen lung pentru Bancă.

Tabelul de mai jos clasifică activele și datoriile Băncii în grupe de scadență care se bazează pe perioada restantă până la scadența contractuală la data întocmirii bilanțului.

Banca de Economii S.A.
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2013

34. Gestionarea riscurilor (continuare)

34.4 Riscul lichidității (continuare)

31 decembrie 2013	Mai puțin de 12 luni	Mai mult de 12 luni	Total
	MDL'000	MDL'000	MDL'000
ACTIVE			
Numerar	490,060	-	490,060
Conturi la Banca Națională	931,839	-	931,839
Conturi curente și depozite la bănci	4,981,647	8,161	4,989,808
Credite și avansuri acordate clienților	576,010	637,407	1,213,417
Active financiare disponibile pentru vânzare	-	10,492	10,492
Investiții păstrate până la scadență	307,242	94,341	401,583
Imobilizări corporale	-	217,721	217,721
Imobilizări necorporale	-	44,940	44,940
Alte active	51,026	150,646	201,672
Total active	7,337,824	1,163,708	8,501,532
DATORII			
Datorii către bănci	952,463	-	952,463
Alte împrumuturi	191,740	745,991	937,731
Datorii către clienți	4,634,980	838,895	5,473,875
Datorii curente privind impozitul pe venit	1,245	-	1,245
Datorii amânate privind impozitul pe venit	39,351	-	39,351
Alte datorii	127,374	-	127,374
Total datorii	5,947,153	1,584,886	7,532,039
Decalaje de scadențe	1,390,671	(421,178)	969,493

Banca de Economii S.A.
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2013

34. Gestionarea riscurilor (continuare)

34.4. Riscul lichidității (continuare)

31 decembrie 2012	Mai puțin de 12 luni	Mai mult de 12 luni	Total
	MDL'000	MDL'000	MDL'000
ACTIVE			
Numerar	475,497	-	475,497
Conturi la Banca Națională	662,968	-	662,968
Conturi curente și depozite la bănci	567,335	-	567,335
Credite și avansuri acordate clienților	1,374,721	854,346	2,229,067
Active financiare disponibile pentru vânzare	-	9,342	9,342
Investiții păstrate până la scadență	1,657,926	187,473	1,845,399
Imobilizări corporale	-	239,360	239,360
Imobilizări necorporale	-	43,561	43,561
Alte active	243,425	269,779	513,204
Total active	4,981,872	1,603,861	6,585,733
DATORII			
Datorii către bănci	1,627	-	1,627
Alte împrumuturi	133,160	186,283	319,443
Datorii către clienți	4,502,838	797,192	5,300,030
Datorii curente privind impozitul pe venit	1,127	-	1,127
Datorii amânate privind impozitul pe venit	-	42,730	42,730
Alte datorii	57,144	9,884	67,028
Total datorii	4,695,896	1,036,089	5,731,985
Decalaje de scadențe	285,976	567,772	853,748

Banca de Economii S.A.
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2013

34. Gestionarea riscurilor (continuare)

34.4 Riscul lichidității (continuare)

Tabelul de mai jos totalizează profilul scadenței datoriilor financiare ale Băncii la 31 decembrie 2013 și 2012 în baza obligațiunilor de plată contractuale nediscontate. Plățile care necesită o notificare sunt tratate de parcă notificarea ar fi fost făcută imediat. Cu toate acestea, Banca estimează că mulți clienți nu vor cere plata datoriilor în perioada apropiată în care Banca ar trebui să plătească și tabelul nu reflectă fluxurile de numerar așteptate indicate de istoria de menținere a depozitelor.

2013	La cerere	Mai puțin	De la 3	De la 1	Mai mult	Total
	MDL'000	de 3 luni	luni până	până la 5	de 5 ani	
	MDL'000	MDL'000	la 1 an	ani	MDL'000	MDL'000
Datorii către bănci	559,704	292,537	111,513	-	-	963,754
Alte împrumuturi	96,965	24,936	69,940	93,417	652,850	938,108
Datorii către clienți	2,657,894	446,588	1,681,659	842,535	139,306	5,767,982
	3,314,563	764,061	1,863,112	935,952	792,156	7,669,844

2012	La cerere	Mai puțin	De la 3	De la 1	Mai mult	Total
	MDL'000	de 3 luni	luni până	până la 5	de 5 ani	
	MDL'000	MDL'000	la 1 an	ani	MDL'000	MDL'000
Datorii către bănci	1,627	-	-	-	-	1,627
Alte împrumuturi	40,020	23,290	69,875	186,303	-	319,488
Datorii către clienți	2,492,702	726,091	1,443,168	820,219	112,005	5,594,185
	2,534,349	749,381	1,513,043	1,006,522	112,005	5,915,300

35. Evenimente ulterioare

Nu au avut loc evenimente ulterioare perioadei de raportare.